”Jag blev väldigt glad och känner mig hedrad och stolt.”
Oisín Cantwell mottagare av Advokatsamfundets journalistpris 2014.

Advokaten

TIDSKRIFT FÖR SVERIGES ADVOKATSAMFUND

NUMMER 5 2014 ÅRGÅNG 80

Fokus:

Årets valdebatt öppnar för populism

Stor internationell barnkonferens

Advokatfullmäktige-möte i god stämning

Gästkrönikör: Anders Thornberg, säkerhetspolischef

GOLFTÄVLING

SPONSRING

PRESENTKORT

3 TRÄFFAR.
SKATTEPLIKT FÖR VINNAREN?

Med JP Rättsfallsnet får du en unik möjlighet att, med hjälp av Googles avancerade sökteknik, hitta relevant information i över 1 miljon domar.

JP Rättsfallsnet erbjuder en komplett bevakning av samtliga instanser och varje år växer databasen med ca 375.000 domar. JP Rättsfallsnet ger dig helt nya möjligheter att hitta information och är ett ovärderligt verktyg för dig som arbetar med processer eller statistik, utvärdering och uppföljning.

Låt oss visa dig!
Gå in på **rättsfallsnet.se**

SCANNA QR-KODEN
MED DIN SMARTPHONE
FÖR ATT VETA MER!

INFONET JP FÖRLAG

RÄTTSFALLSNET.SE
HITTA RÄTT DOM DIREKT!

OMSLAGSFOTO: TT NYHETSBYRÅN

Innehåll Nr 5 · 2014

LEDAREN 4
Om homofobi, diskriminering och den öppna debatten

NYHETER & REPORTAGE 6
6 Migrationsverkets biträdessystem påverkar rättssäkerhet
7 Advokatfullmäktigemöte i god stämning
8 Advokat vinner mot JK i hovrätten
9 JO-kritik mot domare
9 En ny integritetskommitté ska tillsättas
10 Journalisten Oisín Cantwell prisas
12 **VÄRLDEN:** Estländska rättsväsendet digitaliseras
13 **VÄRLDEN:** Svenska initiativ stärker rättsstaten i Tunisien
14 **REPORTAGE:** Barnrättskonferens
28 **REPORTAGE:** EU-patentdomstol
32 **GÄSTKRÖNIKA:** Anders Thornberg, säkerhetspolischef

FOKUS 34
VALET 2014 Rättsfrågorna lös med sin frånvaro i debatten inför EU-valet, vilket är en paradox med tanke på den betydande roll som juridiken har i unionen. Även i Sverige har juridiken fått en allt viktigare roll och inför riksdagsvalet 2014 finns många angelägna rättsfrågor att debattera.

AKTUELLT 51
51 **HILDARY:** Marianne Nilsson
52 **MÅNADENS ADVOKAT:** Mahmut Baran
53 **BIBLIOTEKET:** Ny litteratur och lästips

SAMFUNDET 56
56 Nya ledamöter
59 Vilka blir årets stora valfrågor i Rättssverige?

”Konventionen har inte endast **undgått att falla i glömska** utan den har faktiskt haft en fundamental påverkan på vårt sätt att tänka liksom på vår sociala och rättsliga kultur.” **Mats Melin, ordföranden i Högsta förvaltningsdomstolen, på den internationella konfererensen ”Child-friendly justice”.**

16

FOTO TOM KNUTSON

ANNE RAMBERG

Om homofobi, diskriminering

”

UPPDRAG GRANSKNING HADE NYLIGEN som tema hur präster inom svenska kyrkan, synbarligen efter önskemål från en uppgivet homosexuell man, bad om Guds hjälp att befria denne från sin homosexualitet. Programmet förtjänade kanske inte, trots dramaturgin, den uppmärksamhet som det föregicks av. Programmet innefattade enligt min mening ett rätt taffligt försök att misstänkliggöra svenska kyrkan i syfte att visa på de dolda fördomar som finns hos en minoritet där. Kyrkan har, som alla organisationer, sina olycksbröder och -systrar. Vissa värre än andra. Jag tycker dock att journalistiken i detta fall mest vilar på, om än ambitiösa, så ytterst tveksamma arbetsmetoder. Frågan om diskriminering av homosexuella förtjänar emellertid uppmärksamhet, också i så kallat civiliserade länder som Sverige år 2014. Och detta även om vi saknar diskriminerande lagstiftning. Hos oss handlar det istället mer om fördomar och attityder. Men även sådana förtjänar att bekämpas.

HOMOSEXUALITET FÖRBJUDS IDAG i 78 länder. I åtminstone fem av dessa länder kan vuxna människor dömas till döden för att ha haft homosexuella förbindelser. Siffrorna förskräcker.

Två huvudargument som brukar anföras till stöd för sådan diskriminerande och orättfärdig lagstiftning är moraliska hänsyn och folkhälsan! Det finns goda skäl att närmare syna dessa vanföreställningar. Ty de ligger till grund för att en stor grupp av jordens befolkning dagligen utsätts för kränkningar och allvarliga övergrepp.

När det först gäller moralargumentet bör man komma ihåg att det inte är lagstiftarens uppgift att lägga sig i människors privatliv. Redan i den så kallade Wolfenden-rapporten från 1957, som låg till grund för avskaffandet av sodomilagarna i England, fastslogs att det som princip måste finnas en frizon för privat moral och omoral. Där bör lagstiftaren hålla sig borta. Denna grundprincip har i otaliga sammanhang också bekräftats av FN. I ett svenskt perspektiv kommer denna syn bland annat till uttryck i Olle Abrahamssons utmärkta utredning SOU 2011:16, om allmän skyldighet att hjälpa nödställda.

Till detta kommer att sammanblandning av lag och moral kan riskera att urholka legitimiteten och styrkan i såväl lagstiftningen som moralen. Det står nämligen alldeles klart att det finns ett samband, mellan, å ena sidan, lagstiftning som diskriminerar och kriminaliserar homosexualitet, och, å andra sidan, homofobiska brott. Detta framgår inte minst av ett viktigt FN-dokument, Report of the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health, 2010. När homosexualitet kriminaliseras förstärks inte bara redan existerande fördomar utan uppmuntras därtill våld och polisbrutalitet. Sådan lagstiftning legitimerar i själva verket övergrepp och kränkningar som riktas mot personer med homosexuell läggning. Argumentet om moraliska hänsyn saknar all validitet.

När det sedan gäller påståendet att kriminalisering av homosexualitet motiveras av behovet av att skydda folkhälsan är detta, försiktigt uttryckt, mycket illa underbyggt. I själva verket har lagstiftning som kriminaliserar homosexualitet motsatt verkan. Det är inte bara det att sådan lagstiftning saknar all effektivitet för att skydda folkhälsan. Den skadar i själva verket såväl den fysiska som den psykiska hälsan hos en stor grupp människor, de homosexuella. Detta framgår också av den ovan nämnda rapporten.

LAGAR SOM KRIMINALISERAR HOMOSEXUALITET motverkar möjligheterna att nå ut till grupper som riskerar att drabbas av HIV. Lagar som diskriminerar homosexualitet bidrar istället till spridningen av HIV. Statistik från länder som Zambia och Jamaica där homosexualitet är kriminaliserad visar att över trettio procent av männen som har sex med andra män bär på HIV. Motsvarande siffror från länder där homosexualitet inte är kriminaliserad visar signifikant lägre andel smittade. Exempel härpå är Sydafrika där andelen smittade uppgår till tretton procent, Dominikanska republiken elva procent, Bahamas elva procent och Kuba en procent. Detta kan jämföras med att den lägsta andelen HIV-smittade i Trinidad och Tobago, där homosexualitet är kriminaliserad, uppgår till tjugo procent. Siffrorna talar sitt tydliga språk. Samhällets acceptans av homosexualitet är således direkt korrelerat till bättre folkhälsa, inte tvärtom. En föga förvånande, men inte desto mindre viktig sakupplysning.

och den öppna debatten

SOM ÄR VÄLBEKANT STRIDER DET mot en rad internationella konventioner att diskriminera och kriminalisera homosexualitet. Det förtjänar att något erinra om dessa.

Diskrimineringsförbudet följer av International Covenant on Civil and Political Rights. Europadomstolen har vidare funnit att kriminalisering av homosexualitet strider mot Europakonventionen. Principen har även fastslagits av Inter-American Court of Human Rights liksom av High Court of Delhi. Härutöver antog FN:s generalförsamling 2003 en resolution med hänvisning till extrajudicial killings. Där fastslog regeringar staternas skyldighet att skydda medborgarna från brott som härrör från bland annat diskriminering, varvid sexuell läggning särskilt angavs. De så kallade Yogyakarta Principles (2008) som utarbetades av experter från tjugofem länder inom FN föreskriver också att det åligger alla stater att upphöra med kriminaliserande lagstiftning när det gäller sexuell läggning. Samma år lades även ett förslag till UN Declaration on Human Rights, Sexual Orientation and Gender Identity fram för Generalförsamlingen. Arabstaterna motsatte sig detta. Idag stöds förslaget av sextiosju länder medan så många som femtiosju stödjer det arabiska motförslaget! Det säger en del om sprängkraften i denna fråga.

Vad man inte lyckades med i Generalförsamlingen blev dock verklighet i FN:s Human Rights Council 2011. Rådet antog Resolution on Human rights, Sexual Orientation and Gender Identity som bland annat ledde till rapporten Discriminatory laws and practices and acts of violance against individuals based on their sexual orientation and gender identity. Också denna rapport som lades fram av High Commissioner to the Human Rights Council 2012 rekommenderar alla stater att upphöra med lagstiftning som kriminaliserar homosexualitet. Jurisprudensen på detta område har på senare tid kommit att utvecklas från frågor om lag och moral till frågor om kränkning, diskriminering och våld. Det är en angelägen perspektivförskjutning.

DET MÅSTE IDAG ANSES vara uttryck för ett primitivt rättstillstånd att människor fängslas, torteras och dödas till följd av sin sexuella läggning. Lagstiftning som kriminaliserar frivilliga sexuella handlingar som utförs av vuxna personer, oberoende av kön, strider mot internationell humanitär rätt. Det är således allas vårt ansvar att motverka dessa ovärdiga angrepp på universella grundläggande rättigheter. Enskilda advokater och advokatorganisationer runt om i världen har ett särskilt ansvar för detta. Det var därför med stor tillfredsställelse jag i min egenskap av styrelseledamot i International Bar Association Human Rights Institute, IBAHRI, förra året deltog i antagandet av en resolution på samma tema. En av upphovsmännen var en annan styrelseledamot, Michael Kirby, som är en världsberömd domare från Australiens högsta domstol. Han är själv homosexuell och har under sitt liv fått erfara vad det innebär att vara diskriminerad. Kirby har mot bakgrund av bland annat sin enastående auktoritet inom mänskliga rättigheter förmånen att kunna påverka och att tjäna som förebild. Det ska dock sägas att beslutet av IBAHRI inte kunde tas utan debatt när det nyligen, i syfte att understryka dess betydelse, skulle bekräftas av IBA:s medlemmar. Tre av advokatorganisationerna röstade av olika skäl emot. Utöver Iran och Tanzania röstade även företrädare för de tyska advokaterna märkligt nog emot förslaget. Det illustrerar hur den humanistiskt grundade kampen mot diskriminering måste föras vidare. Låt oss därför bidra till detta genom att aktivt verka för att fördomar och diskriminering inte får fotfäste och genom att påtala och synliggöra övergrepp varhelst de förekommer. Men kampen bör inte föras med dolda kameror och med tveksamt formulerade frågeställningar. Den bör ske genom en öppen och rättvis debatt. Att förnedra aningslösa människor hjälper knappast den goda saken. Det riskerar tvärtom att motverka sitt syfte. Sådana grepp behövs inte.

”Lagar som diskriminerar homosexualitet **bidrar istället till spridningen** av HIV.”

Anne Ramberg
anne.ramberg@advokatsamfundet.se

Migrationsverkets biträdessystem påverkar asylsökandes rättssäkerhet

Migrationsverkets nya IT-system för förordnande av offentliga biträden i asylärenden har tagits i drift under det senaste året. Nu reagerar flera asyladvokater över att det hotar rättssäkerheten.

En viktig del i Migrationsverkets nya system är att biträdena utses automatiskt. Jurister som åtar sig förordnanden i asylmål anmäler sig till Migrationsverkets databas. Efter inloggning markerar de i en särskild kalender vilka tider de är tillgängliga för uppdrag. Databasen fördelar med automatik uppdragen utan att först tillfråga biträdet i det enskilda fallet.

När Migrationsverkets nya system provades var Advokatsamfundet kritiskt och menade att det missgynnar etablerade advokater med lång erfarenhet och kunskap inom asylrätten. Enligt Advokatsamfundets uppfattning beaktas inte biträdenas kompetens tillräckligt, och det nya systemet innebär att tillgänglighet värderas högre än både kompetens och rättvis fördelning. Det leder till att ett ofta efterfrågat – och därmed flitigare bokat – biträde blir mindre gynnat, medan oerfarna biträden med hög tillgänglighet gynnas.

Advokat Petter Aasheim var med i en extern referensgrupp redan innan Migrationsverket systemet provade systemet. Nu har han erfarenhet av hur det fungerar i praktiken.

PETTER AASHEIM menar att IT-systemet är opraktiskt och tidsödande.

– Man måste gå in varje dag och uppdatera sin kalender. Det är svårt att få tid till det, säger han.

Han noterar också att om biträdet får ett dataförordnande som krockar med ett annat åtagande, måste biträdet kontakta handläggaren för att boka om tiden – det går inte att ordna direkt i kalendern.

– Detta hade undvikits genom att verket ringde direkt och frågade byråns sekreterare om lämplig tid.

Petter Aasheim instämmer i att det är ett problem att erfarna biträden missgynnas:

– Det drabbar i slutändan de asylsökande, som riskerar att få sämre stöd.

Petter Aasheim.

ETT ANTAL ADVOKATER som är verksamma på asylområdet önskar nu att det nya systemet i första hand ska läggas på is tills rättssäkerhetsfrågorna har lösts. Det framför de i en skrivelse till Advokatsamfundet.

Viktoria Nyström.

I andra hand anser de att Migrationsverket snarast bör införa en kvalitetssäkring för offentliga biträden i asylärenden. Enligt advokaterna har både Migrationsverket och migrationsdomstolarna märkt en försämring av kvaliteten hos biträdena.

Anders Malmsten.

Asyladvokaternas ståndpunkt är att rättssäkerhet ska stå i fokus vid förordnandena och att en lämplighetsbedömning ska göras i varje enskilt ärende. De menar också att det är självklart att barn ska garanteras biträden med särskild kompetens. Konkret föreslår de att en jurist, för att godkännas som offentligt biträde, ska ha haft minst 20 migrationsärenden per år under de senaste fem åren. Ombudet ska ha minst 6 timmars vidareutbildning i migrationsrätt och ska vidareutbilda sig i ämnet minst 6 timmar varje år. Ombud som uppfyller särskilda kompetenskrav för barnärenden ska redovisa dem till Migrationsverket. Dessutom ska kompetensen för de offentliga biträden som redan finns i databasen omprövas utifrån kompetenskraven. För att en biträdande jurist ska godkännas, krävs att principalen är godkänd.

ADVOKAT VIKTORIA NYSTRÖM anser inte att en datorisering av förordnandena behöver vara negativ i sig. Men eftersom systemet nu varken tar hänsyn till biträdets kunskap eller erfarenhet påverkas rättssäkerheten negativt för de asylsökande.

– Det enda sättet att råda bot på detta, om man väljer att behålla en datorisering, är genom kompetenssäkring av de biträden som genom datorns försorg tilldelas ärenden. Man ska komma ihåg att asylärenden oftast handlar om liv och död. Migrationsverket har därför ett särskilt viktigt ansvar att förordna kompetenta och lämpliga biträden. Bara det faktum att man är advokat eller biträdande jurist innebär inte att man är lämplig att handha asylärenden, och det kan i och med det nya systemet inte längre anses ske någon lämplighetsprövning före ett förordande, säger Viktoria Nyström.

Enligt henne bör förordnandefrågan inte handla om huruvida det ska vara en rättvis fördelning mellan advokater och jurister, utan om huruvida den asylsökande med rätt biträde ska kunna få en rättvis prövning av sina asylskäl. Därför anser hon att Migrationsverket, även om det inte anser att det kan registrera lämplighet, borde ställa högre krav på kompetens vid anmälan till och godkännande i biträdesregistret.

MEN ANDRA ADVOKATER har reagerat på idén om kompetenssäkring och menar att det skulle vara ett udda vägval om Advokatsamfundet stöder förslaget. De pekar på att domstolar och myndigheter anses kompetenta att själva bedöma lämplighet och kompetens hos de personer som förordnas på andra rättsområden, som offentliga försvarare eller särskilda företrädare och offentliga biträden inom den sociala tvångslagstiftningen. Förslaget om kompetenssäkring skulle innebära att advokater och biträdande jurister på byråer, där delägarna själva inte hanterar asylärenden i en viss omfattning, diskvalificeras från fortsatta uppdrag.

– Jag tycker att idén om kompetenssäkring är bra i sig. Dock inte med en ribba som utesluter ett stort antal kompetenta byråer med blandad verksamhet, säger advokat Anders Malmsten. **MA**

Fullmäktige sa ja till konsumenttvistnämnd

Advokatfullmäktigemötet den 4 juni beslutade att Advokatsamfundet skapar en konsumenttvistnämnd och delade ut samfundets journalistpris till Oisín Cantwell.

Ett enigt fullmäktige beslutade att konsumenttvistnämnden börjar arbeta den 1 januari 2015 och nämndens uppgift blir att pröva konsumenttvister som gäller advokatverksamhet.

– Vi står inför valet att Allmänna reklamationsnämnden tar hand om det här eller får vi göra det själva. Styrelsen är av uppfattningen att det senare är att föredra, sa Anne Ramberg, som också informerade om att samfundet startar ett organiserat probono-arbete för att driva viktiga gemensamma projekt.

Ramberg delade även ut Advokatsamfundets journalistpris 2014 till Oisín Cantwell, läs mer på sid 10.

Anne Ramberg summerade de viktigaste utmaningarna för svenska advokater framöver:

Den 4 juni hölls Advokatfullmäktigemötet i Stockholm.

- Upprätthålla förtroendet.
- Öka lönsamheten på mindre och medelstora byråer.
- Upprätthålla konkurrenskraften för de större byråerna.
- Förhindra inskränkningar i oberoendet.
- Konsumenttvistnämnden.

ADVOKATSAMFUNDETS ORDFÖRANDE

Bengt Ivarsson konstaterade i sitt anförande att svenska advokater har det ganska bra vid en internationell jämförelse trots en rad problem. Ivarsson uppmanade också advokatbyråer att arbeta för ökad jämställdhet mellan könen.

Vice ordförande Dick Lundqvist redogjorde för samfundets ekonomiska läge. Han konstaterade att samfundet har stabil ekonomi, att de ekonomiska utsikterna är goda framöver och att antalet advokater sannolikt kommer att öka 2014.

Proposition om hemliga tvångsmedel

Regeringen har lagt fram sin proposition om att göra bestämmelserna i tre tidsbegränsade lagar om hemliga tvångsmedel permanenta.

Det gäller lagen (2008:854 om åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott, lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott och lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning.

Förslagen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Socialdemokraterna.

Regeringens förslag innebär bland annat följande:

- Bestämmelserna i de tre lagarna ska gälla permanent.
- Tillstånd till hemlig rumsavlyssning ska kunna meddelas för att utreda spionerier och så kallat statsstyrt företagsspionerier, under förutsättning att det kan antas att straffet inte blir endast böter.
- Förutsättningarna för att hemliga tvångsmedel ska få användas för att förhindra brott ska ändras utifrån behoven att förhindra allvarliga brott som sabotage, spionerier och terroristbrott.

Efter synpunkter från Lagrådet har regeringen gjort främst språkliga ändringar jämfört med lagrådsremissen.

Anne Ramberg.

Advokatsamfundet har under behandlingen av förslagen motsatt sig flera av förslagen utifrån integritets-, skydds- och rättssäkerhetsperspektiv. Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg, som medverkade i utredningen som expert, var kritisk till många av förslagen och utvecklade sin kritik i ett särskilt yttrande.

Läs mer: Tvångsmedelsutredningens delbetänkande (SOU 2012:44) med Anne Rambergs särskilda yttrande på sidan 817

MIGRATIONSVERKETS RÄTTSCHEF FREDRIK BEIJER

”Det finns inga belägg för att kvaliteten försämrats”

Från Migrationsverket tillbakavisas uppgifterna om att kvaliteten har försämrats. Samtidigt vill man hitta konsensus om vilka som ska förordnas som offentliga biträden.

– Vi är medvetna om synpunkterna från vissa advokater om att kvaliteten blivit sämre när vi nu försökt att mer rättvist fördela förordnandena. Det stämmer dock inte att vi inte gör en lämplighetsbedömning, systemet föreslår bara ett namn varefter handläggaren ska göra en lämplighetsbedömning. Även om vår egen kontroll av saken inte ännu är redovisad finns det inga belägg för att kvaliteten försämrats, säger Migrationsverkets rättschef Fredrik Beijer som anser att det också är viktigt att påpeka att åsikten som framförs i artikeln inte delas av alla offentliga biträden. Många tycker att systemet är bra, framförallt yngre ambitiösa jurister som tidigare kanske hade svårt att få ärenden.

– Ytterst tror jag att alla vill samma sak nämligen att sökanden får så kompetent hjälp som möjligt. Vi kommer därför att under hösten starta en arbetsgrupp för att inom de lagliga begränsningar som finns idag finna så mycket konsensus som möjligt om principerna om vilka som ska förordnas som offentliga biträden. Vi kommer att också ta hjälp av olika ideella organisationer i frågan. Förhoppningsvis kan vi tillsammans nå framåt.

Allt färre misshandlas.

Färre utsätts för misshandel

Allt färre personer uppger att de varit utsatta för misshandel, men trakasserierna mot kvinnor ökar. Det visar en kortanalys över brottsutvecklingen från Brottsförebyggande rådet, Brå. Sedan mitten av 00-talet, då Brå började mäta utsattheten, går det att se en generell minskning av utsatthet för brott mot person. Ett exempel på det är utsattheten för misshandel, som uppvisar en tydlig minskning de senaste åren. År 2005 uppgav 2,6 procent att de utsatts för misshandel. Motsvarande siffra för 2012 var 1,9 procent. Det visar Brås nationella trygghetsundersökning (NTU), som är en del av källmaterialet till den aktuella kortanalysen. Anmälningar om misshandel har tidigare ökat mer eller mindre kontinuerligt sedan mitten av 1970-talet.

Statens informationssäkerhet ska granskas

Riksrevisionen har börjat granska informationssäkerheten i den civila statsförvaltningen på nytt. Den nya granskningen har till syfte att följa upp om regeringens styrning av statens informationssäkerhet och expertmyndigheternas stöd och tillsyn är ändamålsenliga sett till de risker som finns, med hänsyn till de brister som har identifierats tidigare och de tecken på problem som har kommit fram. Under åren 2005–2007 gjorde Riksrevisionen en rad granskningar av statsförvaltningens arbete med informationssäkerhet och av regeringens styrning av myndigheternas informationssäkerhetsarbete.

Advokat vinner mot JK i hovrätten

Det finns särskilda skäl för att ersätta en Stockholmsadvokat som är offentlig försvarare åt en våldtäktsmisstänkt i Halmstad för merkostnader på grund av att advokaten har sin verksamhet långt från Halmstads tingsrätt.

Det kommer Hovrätten för Västra Sverige fram till i ett beslut, och avslår Justitiekanslerns överklagande. En man i Halmstad som är misstänkt för våldtäkt begärde en erfaren advokat i Stockholm som offentlig försvarare. Advokaten förklarade att han var villig att åta sig uppdraget, förutsatt att han skulle få ersättning för de merkostnader för tidsspillan och utlägg som uppstår på grund av att han har sin verksamhet långt bort från domstolen. Han begärde förhandsbesked om rätten till ersättning. Tingsrätten förordnade advokaten som offentlig försvarare och beslöt att han skulle få ersättning för merkostnaderna.

Justitiekanslern överklagade beslutet om förhandsbesked och yrkade att hovrätten skulle lämna beskedet att staten inte skulle ersätta merkostnaderna. Grunden för JK:s överklagande var att en rad utredningsåtgärder återstår och att man kan räkna med inte obetydliga merkostnader för att försvararen ska kunna tillvarata klientens rätt. Hovrätten skriver i sitt beslut att det förhållandet att misstankarna rör allvarlig brottslighet inte är tillräckligt för att det ska anses finnas särskilda skäl. Men hovrätten konstaterar att advokaten har varit förordnad som offentlig försvarare i nära en månad och har blivit insatt i målet, och att den tilltalades psykiska och fysiska hälsa är vacklande. Vid en samlad bedömning finner hovrätten att det finns särskilda skäl för att ersätta försvararens merkostnader och avslår JK:s överklagande.

Läs mer: Hovrätten för Västra Sverige beslut den 15 maj 2014 i mål nr Ö 2777-14

Ny handbok för häktespersonal vid advokatbesök

Advokatsamfundet och Kriminalvården har tillsammans utformat nya handlingsregler för advokaters besök i häkten. Reglerna finns i en ny handbok för häktespersonalen.

Advokatsamfundet har av advokater över hela landet under en längre tid uppmärksammats på lagstridiga rutiner och olämpligt bemötande av advokater i samband med deras besök av klienter på häkten. Samfundet har därför vid flertalet tillfällen tillskrivit både Kriminalvårdens ledning och de häkten som klagomålen har avsett. Mot denna bakgrund har Kriminalvårdens generaldirektör Nils Öberg tagit initiativ till ett samarbete mellan Advokatsamfundet och Kriminalvården för att förbättra rådande förhållanden.

Nu har Advokatsamfundet och Kriminalvården lyckats slå fast vissa handlingsregler för advokatbesöken, något som dokumenterats i häktespersonalens handbok med interna föreskrifter för bland annat advokatbesök på häkten.

De fastslagna reglerna ska underlätta försvarsadvokaters vardag när de besöker häktade klienter.

Advokatsamfundets stf. chefsjurist Johan Sangborn, som lett förhandlingarna för Advokatsamfundets räkning, är övertygad om att de fastslagna reglerna kommer att förbättra försvarsadvokaters vardag avsevärt.

– Det är dock viktigt att advokater själva vidtar sådana åtgärder som gör att besöken avlöper så smidigt som möjligt, till exempel föranmäler sina besök när detta är möjligt, säger Johan Sangborn.

RUTINERNA FÖR ADVOKATBESÖK på häkte finns på sidorna 20–23 i handboken, som kommer att finnas på Advokatsamfundets webbplats, www.advokatsamfundet.se.

FOTO: ISTOCKPHOTO, KRIMINALVÅRDEN

I målet om ensam vårdnad om barn borde den utsatta kvinnan ha fått företrädas av det ombud hon kände förtroende för.

Domare kritiseras av JO

JO kritiserar en rådman vid Linköpings tingsrätt för att han inte flyttade en muntlig förberedelse i ett familjemål, när kärandens advokat var upptagen av en annan förhandling.

En kvinna som ansökte om äktenskapsskillnad och ensam vårdnad om barn hade anlitat advokaten som ombud. Kvinnans man var också åtalad för brott mot henne. Eftersom advokaten var upptagen av en förhandling i en annan tingsrätt den dag då muntlig förberedelse hade satts ut, bad han tingsrätten att flytta sammanträdet till ett senare datum. Men domaren avslog hans begäran med följande motivering: ”Enligt vid tingsrätten vedertagen ordning ställs förhandling inte in av den anledningen att ombud som anmält sig efter tingsrätten kallat har förhinder, såvida inte särskilda skäl är för handen. Hemställan avslås därför.”

Advokaten påpekade då i en skrivelse till tingsrätten att hans klient befann sig i en särskilt utsatt situation eftersom hon hade skyddad adress och bodde på ett särskilt skyddat boende. Men enligt ett nytt beslut av domaren utgjorde det inte särskilda skäl. Advokaten frånträdde uppdraget, och klienten måste anlita ett nytt ombud.

JO skriver i sitt beslut att klientens situation och målets karaktär talar för att hon borde ha fått företrädas av det ombud som hon kände förtroende för. JO anser att hänsynen till klientens utsatta situation borde ha tillmätts en avsevärd tyngd vid intresseavvägningen, men att rådmannens beslut medförde att hon med en veckas varsel behövde hitta ett nytt ombud som hon hade förtroende för. När rådmannen avslog advokatens begäran om att flytta sammanträdet beaktade han enligt JO:s mening inte tillräckligt klientens intresse av att företrädas av det ombud som hon själv hade utsett. Domaren kan inte undgå kritik för hur han hanterade frågan, avslutar JO.

Läs mer: JO:s beslut (dnr 1141-2013)

En ny integritetskommitté ska tillsättas

Regeringen har beslutat direktiv om en parlamentariskt sammansatt kommitté som ska kartlägga och analysera sådana företeelser i samhället, inom både privat och offentlig sektor, som kan ha en inverkan på den personliga integriteten.

Med beaktande av samhälls- och teknikutvecklingen ska kommittén överväga behovet av att ge en befintlig myndighet eller ett särskilt inrättat integritetsskyddsråd ett brett och samlat uppdrag att följa utvecklingen på området för den personliga integriteten, skriver man i ett pressmeddelande.

Kommittén ska också följa upp effekterna i lagstiftningsarbetet av förstärkningen av grundlagsskyddet för den personliga integriteten som genomfördes 2011. Kommittén får, om den bedömer att det är lämpligt, lämna ett eller flera delbetänkanden. I uppdraget ingår inte att föreslå ändringar i grundlag.

Datainspektionens före detta generaldirektör Göran Gräslund har utsetts till ordförande i kommittén. Uppdraget ska redovisas slutligt senast den 1 december 2016.

Advokat drabbades av falskt Twitter-konto

Advokat Ulrika Borg i Stockholm utsattes för att få sin identitet kapad på Twitter. Någon skapade Twitterkontot ”@enannanadvokat” i hennes namn och skrev en mängd inlägg bland annat med kommentarer i aktuella juridiska frågor. Själv har hon aldrig skrivit på Twitter, och de uppfattningar som uttrycktes stämde inte överens med hennes egna.

Efter att Ulrika Borg hade polisanmält kapningen av hennes identitet stängde Twitter ned det falska kontot. Att utge sig för att vara advokat är straffbart.

Nu vill Ulrika Borg påminna advokater om att bevaka sociala medier för att kunna stoppa en identitetskapning.

– För min egen del känns det obehagligt att ”jag, advokat Ulrika Borg” säger mig vara positiv till livstidsstraff etcetera, säger hon.

Visselblåsare föreslås få stärkt skydd.

Stärkt skydd föreslås för visselblåsare

Utredningen om stärkt skydd för arbetstagare som slår larm har överlämnat sitt betänkande (SOU 2014:31). Utredningen lämnar huvudsakligen följande tre förslag.

1. En ny arbetsrättslig lag om stärkt skydd för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden i arbetsgivarens verksamhet.

2. En ny regel i arbetsmiljölagen (1977:1160) som innebär en skyldighet för alla arbetsgivare att, i den utsträckning verksamheten kräver det, antingen se till att det finns rutiner för interna larm om allvarliga missförhållanden eller vidta andra åtgärder som underlättar sådana larm.

3. Regler till skydd för identiteten på de arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Journalisten Oisín Cantwell prisas

Aftonbladets journalist Oisín Cantwell får Advokatsamfundets journalistpris 2014.

Journalistpriskommitténs motivering lyder: ”Dag ut och dag in kommenterar Cantwell aktuella rättsfrågor på ett pedagogiskt, initierat och nyanserat sätt. Hans journalistik präglas av ett konsekvent rättssäkerhetsperspektiv och bidrar till att motverka kriminalpolitisk populism.”

Hur reagerade du när du fick veta att du fått priset?

– Jag hade precis kommit hem från jobbet och lagt mig halvtrött i soffan då Anne Ramberg ringde. Jag blev väldigt glad och känner mig hedrad och stolt.

Vilken betydelse har den här typen av priser, dels för dig, dels för samhället?

– För mig är detta ett kvitto på att mitt arbete inte är helt genomuselt. Det är onekligen en kvalificerad jury som utser pristagarna. Jag tror att dessa priser är viktiga på flera plan. Då det finns ett utbrett journalistförakt är det mycket bra att god journalistik lyfts fram. Journalister är dessutom tävlingsinriktade och möjligheten till pris sporrar nog såväl enskilda journalister som redaktioner att göra ett bättre jobb.

Du har skrivit mycket om rättsväsendet, hur kommer det sig?

– Som ung nyhetsreporter insåg jag snart att brott och straff är ett tacksamt ämne som genererar utrymme i tidningen. Juridik har jag varit intresserad av så länge jag kan minnas. När jag sedan blev nyhetskolumnist var det naturligt att jag fortsatte på den inslagna vägen.

Vad ser du som den viktigaste frågan just nu i Rättssverige?

– Då det är valår och politiker från vänster till höger gör kriminalpolitiska utspel som inte alltid är helt lyckade så finns det all anledning att hålla ögonen på lagstiftaren.

Vad ser du som det största hotet mot den personliga integriteten i dag?

– Kombinationen av USA:s massövervakningshysteri och lagar som har stiftats i länder över hela världen efter 9/11 är förskräcklig. Allas vår integritet har inskränkts.

Vad ser du som det största hotet mot rättssäkerheten?

– Rättssäkerheten i Sverige är god. Vi har en låg grad av korruption. Men även här finns hot. Ta till exempel utredningen som regeringen har tillsatt som ska utreda om det går att inskränka rätten till advokat ytterligare. Ett annat problem är att remisstiden för lagförslag ibland är orimligt kort. Forcerat lagstiftningsarbete tenderar att leda till dåliga lagar, vilket i sig är ett rättssäkerhetsproblem.

Vad ser du som det största hotet mot den enskildes access to justice/rätten att få sin sak prövad?

– Möjligen politikers okunnighet. Det finns riksdagsledamöter som förstår rättsfrågorna, men för många gör det inte. Det lider till olyckliga förslag där rättssäkerheten av besparingsskäl eller andra orsaker ska inskränkas. Regeringens bristande respekt för Lagrådet är en annan fråga. Ta bara de här Attefallshusen. Grannar ska inte ha rätt att överklaga schabrak på 25 kvadrat som förstör utsikten. Lagrådet ansåg att det troligen bröt mot Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna, men det struntade regeringen i.

Vilken är den viktigaste rättsfrågan i valrörelsen tycker du?

– De frågor som på ett eller annat sätt berör vår integritet.

Vad tycker du kännetecknar de politiska partiernas agerande inom rättspolitiken i årets val?

– Populism. Sju riksdagspartier berömmer sig på goda grunder för att inte anamma ett åttonde partis syn på invandring. För att vinna tillbaka röster lägger de i stället kriminalpolitiska förslag som SD för det mesta redan har motionerat om.

Hur skulle du beskriva journalistkårens bevakning av rättsfrågorna?

– Den är, med några få undantag, beklämmande.

Vad har du för bild av svenska advokater?

– Jag har varit på en och annan rättegång runt om i landet där advokater varit hopplöst oengagerade. Men det är undantag. Min bild av Sveriges advokater är att de är kunniga, hårt arbetande och ofta har ett rättssäkerhetspatos som imponerar och gör mig glad.

Vilken bild har du av Advokatsamfundet och dess arbete?

– Det är ju i princip bara Advokatsamfundets opinionsbildande arbete och remissvaren jag kommer i kontakt med. Jag tycker att sådana som Anne Ramberg och Bengt Ivarsson gör ett utmärkt jobb. Konsekventa, orädda, pedagogiska och tydliga. **TK**

Advokatsamfundets journalistpris 2014

ADVOKATSAMFUNDETS JOURNALISTPRIS

Advokatsamfundets journalistpris delas ut sedan 1987. Det instiftades i samband med Advokatsamfundets 100-årsjubileum. Priset ges till en journalist som på ett sakligt, engagerande och skickligt sätt har behandlat förhållanden inom rättsväsendets och rättssäkerhetens område. Prissumman är 25 000 kronor.

I Advokatsamfundets journalistpriskommitté ingår advokat Christer Danielsson (ordförande), chefsjustitieombudsmannen Elisabet Fura och journalisten Per T Ohlsson.

delades ut vid fullmäktigemötet till Aftonbladets journalist Oisín Cantwell.

Höjda avgifter till Brottsofferfonden föreslås

Justitiedepartementet har remitterat en promemoria med förslag om att höja avgiften till Brottsofferfonden från 500 kronor till 800 kronor. Vidare föreslår man att avgiften för den som verkställer ett fängelsestraff med så kallad fotboja höjs från femtio kronor per dag till åttio kronor per dag. Den som döms för ett brott där fängelse ingår i straffskalan ska enligt de nuvarande bestämmelserna betala en avgift på 500 kronor. Genom att höja avgifterna till Brottsofferfonden stärks finansieringen av ideella organisationer som arbetar med stöd till brottsoffer och forskningen om brottsoffer får ytterligare resurser. Om förslagen genomförs beräknas Brottsofferfonden årligen tillföras ytterligare cirka 18 miljoner kronor. Totalt beräknas fondens intäkter därmed årligen uppgå till cirka 49 miljoner kronor.

Civilanställda föreslås få göra mer.

Nya befogenheter för civilanställda inom polisen

Regeringen föreslår att civilanställda utredare vid Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten ska kunna utföra fler uppgifter inom utredningsverksamheten. Förslagen innebär att civilanställda vid dessa myndigheter ska ha möjlighet att hålla fler förhör och delge information om förenklad delgivning. Förslagen innebär också att bilinspektörer inom Polismyndigheten ska ges ytterligare befogenheter. Bilinspektörer föreslås få befogenhet att besluta om vissa avgifter, få meddela förbud mot fortsatt färd i vissa fall, få befogenhet att ta hand om ett fordons registreringsskyltar och få tillträde till fordon för kontroll av alkolås.

Två advokater i Sudan har fängslats

Den internationella organisationen för straffrättsadvokater International Criminal Bar (ICB) kräver omedelbar frigivning av två advokater och människorättsaktivister, som regimen i Sudan har fängslat. ICB uttrycker stor oro för de två advokaternas situation.

Advokaten Abdelmoniem Adam och advokaten Abdelaziz Altom är försvarare för 100 universitetsstudenter som fängslades efter mordet på en student den 11 mars, men senare släpptes fria. Darfurs advokatsamfund misstänker att fängslandet av Abdelaziz Altom och Abdelmoniem Adam är relaterat till deras klagomål över att studenterna har utsatts för tortyr och över att studenternas mänskliga rättigheter inte har respekterats.

Google måste ta bort irrelevanta personuppgifter.

Google måste ta bort personuppgifter

EU-domstolen har beslutat att sökmotorföretaget Google måste ta bort sökträffar på internet som innehåller personuppgifter som inte längre är relevanta. Domstolen förklarar att ett sökresultat som är oförenligt med dataskyddsdirektivet (95/94/EG) måste tas bort.

Beslutet har sin bakgrund i att den spanska dataskyddsmyndigheten AEPD ålade Google att ta bort uppgifter som visade att en spansk medborgare haft obetalda socialförsäkringsavgifter. Google överklagade och den spanska domstolen hänsköt frågan till EU-domstolen.

Estländska rättsväsendet digitaliseras

Estland är världsledande inom offentlig e-förvaltning. Från och med i sommar måste alla kontakter med domstolar ske digitalt via landets statliga e-portal.

Vid ett FN-möte om informationssamhället 2013 på Unescos högkvarter i Paris hyllades Estland som det ”bästa av de bästa” länderna för e-förvaltning de senaste tio åren.

Sedan slutet på 1990-talet har de estländska myndigheterna digitaliserat mer och mer av kommunikationen mellan medborgare och myndigheter. I dag är hela den statliga administrationen inklusive domstolar och övrigt rättsväsende ihopkopplade på den statliga e-portalen som går under namnet X-road. Systemet har en gemensam webbportal där medborgarna uträttar ärenden med organisationer och myndigheter som är anslutna.

Kristel Voltenberg.

Från och med den 1 juli kan alla domstolsdokument som ges in i alla typer av mål bara skickas digitalt via X-road. Det innebär att all kommunikation mellan domstolar, advokater och parter kommer ske via e-portalen.

GENERALSEKRETERAREN i estländska advokatsamfundet Kristel Voltenberg ger en rad andra exempel på hur systemet används när det gäller rättsliga eller administrativa frågor.

• Sedan 2002 kan alla estländska medborgare signera dokument elektroniskt och kryptera sina elektroniska dokument. Sedan 2007 kan dessa e-lösningar även användas via mobila sim-kort.

• 2005 blev Estland det första landet i världen där det blev möjligt att rösta via internet i ett nationellt val.

• Sedan 2005 finns landets bolags- och organisationsregister enbart i digital form.

• Sedan 2005 finns även landets fastighetsregister bara i digital form.

• Alla förändringar i bolags- och organisationsregister samt fastighetsregister görs digitalt med elektroniska signaturer antingen av den som skickar in uppgifter eller av notarius publicus.

• Sedan 2010 publicerar estländska statens officiella tidning alla nya och ändrade lagar, officiella kungörelser, domslut och lagförslag enbart via internet.

• Digitalt signerade dokument kan skickas in till domstol sedan 2005.

SYSTEMET GER enligt Kristel Voltenberg en rad fördelar.

– Allting blir enklare och det gör affärslivet och det dagliga livet mer transparent, samtidigt som det minskar risken för korruption. Elektroniska transaktioner minskar pappersarbetet och effektiviserar legala procedurer – alla moment får en tidsstämpel och lämnar spår. Att ta genvägar i rättssystemet eller påverka människor blir omöjligt, säger Kristel Voltenberg.

Hon påpekar att utlänningar ofta blir förvånade över att esterna litar så mycket på sina myndigheter och är så villiga att lämna ut så mycket information till myndigheterna. Men Kristel Voltenberg menar att systemet har fler fördelar än nackdelar.

– I Estland är vi vana vid den öppenhet och bekvämlighet som myndigheternas digitala system ger, vilket gör att fördelarna väger tyngre än nackdelar som att utlämna sig till myndigheter.

KRISTEL VOLTENBERG är väl medveten om riskerna med att lägga ut information på nätet, men hon tycker inte att systemet hotar advokat- och klientsekretessen.

– Det här är bara en kanal för utbyte av information med domstolar och myndigheter. När det gäller advokaters kommunikation med klienter använder vi fortfarande de gamla och osäkra kommunikationsmetoderna telefon, e-mail och fysiska möten, säger hon med tydlig ironi. **MC**

X-road.

Christian Åhlund, chef för ILAC, kontaktades av den tunisiske justitieministern Ben Salah, som vill förstärka rättssystemet i Tunisien.

Svenska initiativ stärker rättsstaten i Tunisien

Juristorganisationen ILAC leder ett projekt där alla Tunisiens domare utbildas för att kunna bidra till bättre rättssäkerhet och därigenom stödja utvecklingen mot demokrati.

Efter revolutionen i Tunisien 2011 blev ILAC, International Legal Assistance Consortium, inbjudet av tunisiska advokatsamfundet för att förstärka rättssystemet.

Chefen för ILAC Christian Åhlund hade de inledande kontakterna med Tunisiens advokatsamfund och regering och därefter var han med och designade det stora utbildningsprojekt som pågått sedan 2012.

Det fanns ett behov av att stärka domarnas rättsliga integritet och öka deras förståelse för mänskliga rättigheter.

ILAC konstruerade ett utbildningsprogram tillsammans med IBA (International Bar Association) och CEELI Institute (Central and Eastern European Law Initiative) i Prag.

– Vi kom överens med Tunisiens regering att alla landets 2000 domare ska gå igenom ett utbildningsprogram. Vid årets slut 2013 hade vi kört igenom hälften av domarkåren, drygt 900 domare. Programmet finansieras av SIDA, säger Christian Åhlund som höll ett föredrag om projekten i Tunisien vid ett seminarium på ILACs årsmöte i Tunis 24-26 april.

Vid årsskiftet fortsatte domarutbildningen i Tunisien och projektet har även utvidgats. SIDA satsar cirka 80 miljoner kronor under tre år fram till och med 2016.

– Vi slutför domarutbildningen och ska dessutom ge stöd, undervisning och expertis till den nya tunisiska myndigheten mot korruption och utbilda en elitgrupp av domare som kan ta sig an frågor om krigsförbrytelser i relation till Internationella brottmålsdomstolen och för att hantera de förbrytelser som begicks av regimens folk före och under revolutionen.

ILAC administrerar programmet, men de olika insatserna genomförs av ett 50-tal advokater, domare och administratörer inom IBA, CEELI Institute, Raoul Wallenberginstitutet i Lund och IAWJ (Interntional Association of Women Judges) med säte i Washington.

– Vi har haft fokus på Tunisien eftersom det är det enda landet där den arabiska våren inte har kollapsat. Vi har projekt på gång i Libyen också, men det har fått läggas på is på grund av säkerhetsläget, säger Christian Åhlund.

ILAC har även ett samarbete med Marocko som skickar fyra domare till varje undervisningstillfälle i Tunisien. Projektet, som finansieras av svenska UD, syftar till att utveckla det regionala samarbetet och stärka personliga band mellan länderna.

– Vi hoppas så frön till en positiv utveckling genom den här konstruktionen. Men vi har inte pengar att utbilda alla domare i Marocko.

ILAC arbetar även i samarbete med FN:s utvecklingsorgan UNDP (United Nations Development Program) för att starta ett liknande projekt i Burma.

– Det projektet är ännu på ritbordet, men vi hoppas att det kan börja i höst, säger Christian Åhlund. **MC**

FOTO: ISTOCKPHOTO MED FLERA

Venezuelas rättssystem behöver reformeras

I en ny rapport pekar International Bar Associations institut för mänskliga rättigheter (IBAHRI) på behovet av att omedelbart reformera det venezolanska domstolsväsendet som inte omfattar tillräckliga garantier för ett oberoende domstolsväsende.

Rapporten nämner brottmålsrättegången mot domaren María Lourdes Afiuni som ett exempel på situationen i Venezuela. Domare Afiuni greps utan arresteringsorder, utsattes för svåra fysiska övergrepp i fängelset, åklagaren saknade bevis för att styrka åtalen och rättegången varade i fyra år.

Advokaters fria rörlighet uppmärksammas av EU-domstolens generaladvokat.

Advokatsamfund måste registrera EU-advokater

EU-domstolens generaladvokat Nils Wahl har skrivit ett förslag till avgörande i två mål om advokaters fria rörlighet där han konstaterar att det strider mot EU-rätten om ett advokatsamfund i ett EU-land vägrar medborgare i landet, som har skaffat en advokattitel i ett annat EU-land, att registrera sig som EU-advokater i hemlandet. Målet rör två italienska jurister, som efter juridisk examen i Italien skaffade sig behörighet att praktisera som advokater på Teneriffa i Spanien. När de sedan ville registrera sig som spanska advokater i Italien för att praktisera under sin spanska titel enligt EU:s etableringsdirektiv, fattade inte det lokala advokatsamfundet något registreringsbeslut inom angiven tid.

Så kan världens rättssystem anpassas bättre till barnen

Barnrättscentrum vid Stockholms universitet genomförde den internationella konfererensen ”Child-friendly justice: What it means and how it is realized” den 16-18 maj. Konferensen ägde rum med anledning av att det var 25 år sedan FN:s barnkonvention antogs. Drottning Silvia var närvarande när konferensen öppnades.

Konferensen samlade en rad framstående forskare på barnrättens område från hela världen. Under konferensens seminarier och paneldebatter diskuterades olika aspekter av barnvänlig rätt, som grundprinciper för barnrätten, barnen och straffrätten, barnen och civil- och förvaltningsrätten, de internationella organens roll och framtiden för barnvänlig rätt.

TEXT: MAGNUS ANDERSSON, TOM KNUTSON OCH ULRIKA ÖSTER
FOTO: STAFFAN WESTERLUND, TOM KNUTSON OCH ULRIKA ÖSTER

Drottning Silvia tillsammans med Astrid Söderbergh Widding, rektor för Stockholms universitet, och Anne Ramberg, generalsekreterare i Sveriges advokatsamfund och ordförande i Barnrättscentrum.

MATS MELIN, ORDFÖRANDE I HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN

Radikalt förändrat perspektiv på barnets rätt – till det bättre

Mats Melin, ordförande i Högsta förvaltningsdomstolen, menade att perspektivet när det gäller barnets rätt förändrats radikalt sedan barnkonventionen antogs för 25 år sedan.

– Att fira 25-årsjubileet för ett internationellt instrument, som inte tyst har glidit in i glömskan, är en viktig händelse i sig. Men det här är inte vilket internationellt instrument som helst, sa Mats Melin och tillade att barnkonventionen handlar om en särskilt ädel och viktig sak. Konventionen slår fast att barn behöver särskilda garantier och skydd inklusive lämpligt rättsligt skydd. Den riktar in sig på att säkra att barnen har rätt att leva som individer i samhället och växa upp i en anda enligt de ideal som finns uttalad i FN-stadgan, särskilt fred, värdighet, tolerans, frihet, jämlikhet och solidaritet.

”Konventionen har inte endast undgått att falla i glömska utan den har faktiskt haft en fundamental påverkan på vårt sätt att tänka liksom på vår sociala och rättsliga kultur.”

– Med de orden förkunnar konventionen tydligt såväl alla barns rätt som varje enskilt barns rätt. Men de innebär också att konventionen bygger på förståelsen av att hur barn behandlas i dag, i stor utsträckning bestämmer hur våra samhällen kommer att utformas och fungera i morgon.

– KONVENTIONEN HAR INTE endast undgått att falla i glömska utan den har faktiskt haft en fundamental påverkan på vårt sätt att tänka liksom på vår sociala och rättsliga kultur, sa Melin och tillade:

– Ett kvarts sekel efter att konventionen antogs så är situationen för barn fundamentalt annorlunda och inte enbart inom det juridiska systemet, sa Melin och visade på den positiva förändringen med ett exempel från det svenska rättssystemet. När en förälder för 25 år sedan tilldömdes ensam vårdnad om barnet fick den andra föräldern viss rätt till umgänge med barnet. I dag är det barnet som ges rätt till umgänge med den förälder som inte tilldömts vårdnaden.

– Man kan möjligen säga ett den rättsliga effekten är densamma. Men det har skett en fundamental förändring av perspektivet, kommenterade Mats Melin förändringen.

Melin berörde även barnets situa-

BARNRÄTTSCENTRET ÄR EN VIKTIG AKTÖR

ASTRID SÖDERBERGH WIDDING, rektor för Stockholms universitet, konstaterade i konferensens inledningstal, att trots att Barnrättscentret är ungt (verksamheten startade i oktober 2012) har det redan utvecklats till en viktig aktör på området.

– Den här konferensen med sina många prominenta tal och sitt imponerande program bekräftar att centret har utvecklats till en viktig nod för att stärka

ELISABET FURA, CHEFS-JO

Popov-domen är en milstolpe för barns rättigheter

Popov-domen är en milstolpe för barns rättigheter. Så beskrev Elisabet Fura Europadomstolens dom från 2012.

Chefs-JO Elisabet Fura, tidigare domare i Europadomstolen, valde att berätta om ett fall från domstolen där hon var referent för att illustrera hur barnvänlig rättstillämpning kan bli verklighet.

Målet var Popov mot Frankrike (Europadomstolens dom den 19 januari 2012, ansökningarna 39472/07 och 39474/07). Elisabet Fura betecknade målet som en milstolpe för barns rättigheter.

Popov-målet rörde två makar som var medborgare i Kazakstan. De flydde till Frankrike 2002 och 2003 eftersom de förföljdes på grund av sitt ryska ursprung och ortodoxa tro. Deras två barn föddes i Frankrike 2004 och 2007.

De franska myndigheterna avslog makarnas ansökningar om asyl och uppehållstillstånd.

I augusti 2007 arresterade polisen makarna och deras barn, som då var fem månader och tre år, i hemmet. Enligt domstolsbeslut blev de administrativt frihetsberövade på ett hotell för att sändas till Kazakstan följande dag.

Elisabet Fura.

Men flyget till Kazakstan blev inställt. Familjen placerades på ett centrum för frihetsberövade och domstolen förlängde frihetsberövandet med två veckor. När också nästa försök att verkställa avvisningen misslyckades två veckor senare utan att det berodde på familjen, hävde domstolen frihetsberövandet.

ÅR 2009 FICK FAMILJEN flyktingstatus på grund av att franska myndigheters indiskreta förfrågningar till Kazakstan om Popovs gjorde det farligt för dem att återvända.

Enligt Europadomstolen bröt Frankrike mot artikel 3 i Europakon-

Mats Melin, ordförande i Högsta förvaltningsdomstolen, pekade i sitt anförande på att perspektivet på barnets situation förändrats radikalt under de senaste 25 åren.

tion i rättsprocessen. Barn kan bli påverkade av domstolens beslut men är sällan en part i processen. Det är förstås viktigt att barnets intresse tillvaratas och att man lyssnar till och respekterar dess åsikter. Detta kan ske till exempel med hjälp av ett särskilt ombud. Men nästan lika viktigt enligt hans åsikt är att barn också har rätt till att avstå från att ta ställning, i till exempel vårdnadstvister.

SLUTLIGEN ANSÅG MELIN att frågan om barnkonventionen bör inkorporeras blivit något mindre viktig i Europa, när nu EU-stadgan innehåller en bestämmelse om barns rättigheter. Bestämmelsen ger uttryck för det väsentliga innehållet i konventionen. ■

barnens rättigheter också internationellt.

Söderbergh Widding konstaterade att det förstås är bra att vi inte vet vad som väntar i förväg. Men faktum är att vi vet vad vi är på kurs mot. Det är ett samhälle där barnens rättigheter inte kränks eller ifrågasätts och att den här typen av konferenser är överflödiga.

–Det är mot det vi alla strävar. Vi har fortfarande en lång väg att gå. Låt oss hoppas att den här konferensen kan bidra till att förverkliga den här viktiga visionen, sa hon.

ventionen genom att frihetsberöva barnen under två veckor, under förhållanden som var olämpliga, farliga och skadliga för dem.

Frankrike bröt också mot artikel 5.1 f genom att inte undersöka alternativ till att frihetsberöva barnen och mot artikel 5.4 genom att inte tillhandahålla barnen något rättsmedel för att få frihetsberövandet prövat.

Dessutom bröt Frankrike mot artikel 8 eftersom frihetsberövandet av en familj med små barn var oproportionerligt mot syftet med åtgärden.

– I det här målet tar Europadomstolen barns rättigheter på allvar för första gången, trots att barnen varken var klagande eller var föremål för beslutet om frihetsberövande och därmed inte hade tillgång till något rättsmedel för att bestrida beslutet, sa Fura.

Nils Muižnieks och Elisabeth Gording Stang – vänd!

I DOMEN TILLÄMPAR Europadomstolen ”soft law” – barnkonventionen och EU-rätt – vid sidan av Europakonventionen.

– Men den kanske viktigaste aspekten med domen är att den främjar skyddet för barns rättigheter och tar ett rätt stort steg framåt, sa Elisabet Fura.

Myndigheterna påstod att de mötte ett dilemma: Barnens intresse fordrade att de inte skildes från sina föräldrar, som måste berövas friheten. Därför internerades också barnen.

Men enligt Furas mening var dilemmat falskt. Utifrån hänsyn till barnets bästa borde myndigheterna sökt en alternativ lösning, som att hålla familjen i husarrest i hemmet eller på hotell.

Hon konstaterade att Frankrike, trots att problemet hade identifierats i landet tidigare, fortsatte att frihetsberöva barn när föräldrarna frihetsberövades ända tills Europadomstolen fällde Frankrike.

– Ibland behövs det en knuff utifrån för att ändra dåliga vanor, avslutade Elisabet Fura. ■

EUROPARÅDETS KOMMISSARIE FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Den ekonomiska krisen drabbar barnens

Nils Muižnieks, Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, gav en internationell utblick av hur den ekonomiska krisen påverkar barnens situation på ett allvarligt sätt i många europeiska länder.

Nils Muižnieks berättade att två stora rättighetsfrågor för barn har upptagit särskilt mycket av hans engagemang, dels hur den ekonomiska krisen påverkar barnens rättigheter, dels särskilt utsatta barns levnadsvillkor, till exempel flyktingbarns och romska barns samt funktionshindrade barns grundläggande rätt till hälsa och utbildning.

Från de undersökningar man gör systematiskt i olika länder i Europa framkommer flera tydliga brister i barnens rättigheter, enligt Muižnieks. Det handlar om brist på rätten att få sin sak prövad, brist på barnanpassade rättsprocesser och brist på brottsförebyggande program. Den ekonomiska krisen har även påtagligt försvagat utomrättsliga reaktioner, som medling, för barn och unga. Det är också tydligt att brister i ett lands rättssystem påverkar rättssystemet för unga lagöverträdare negativt.

Nils Muižnieks är sedan april 2012 Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, då han efterträdde Thomas Hammarberg.

– När jag tillträdde för två år sedan stod det klart att den ekonomiska krisen skulle påverka de mänskliga rättigheterna mycket allvarligt, sa Muižnieks som konstaterade att de ekonomiska nedskärningar som görs i krisdrabbade europeiska länder drabbar barn och unga oproportionerligt mycket. Vid nedskärningarna tas inte hänsyn till hur barnen och de unga drabbas och man tar inte hänsyn till barnets bästa när man utformar budgetbesparingar.

BARNRÄTTSKONVENTIONEN 1989 var

ELISABETH GORDING STANG, HÖGSKOLELEKTOR I RÄTTSVETENSKAP

Intressekonflikter mellan olika skyddsbehov

Det finns en intressekonflikt mellan skyddet för familjelivet och skyddet för barnets privatliv enligt internationella konventioner. Det talade Elisabeth Gording Stang, högskolelektor i rättsvetenskap vid Högskolan i Oslo och Akershus, om vid barnrättskonferensen.

Europadomstolen har utvecklat en intressant syn på barnkonventionen i sin praxis de senaste 20 åren, berättade lektor Gording Stang. Domstolen har använt barnkonventionens bestämmelser och principer i sin tolkning av Europakonventionen och har därigenom givit ökad tyngd åt barnkonventionen och stärkt dess ställning som rättskälla. Därmed har Europadomstolen stärkt barnperspektivet i domstolens praxis och ställningen för barnet som rättighetsbärare i egenskap av individ enligt Europakonventionen.

Barnkonventionens inledning betonar familjens roll som ”den grundläggande enheten i samhället” och ”den naturliga miljön ... för barnens utveckling och välfärd”.

I barnkonventionens artikel 5 ges den ”familj” som skyddas en vid definition. Familjebegreppet i artikeln omfattar förutom föräldrarna den utvidgade familjen eller gemenskapen enligt lokala sedvänjor, samt vårdnadshavare och dem som har rättsligt ansvar för barnet. FN:s barnrättskommitté har förklarat att barnkonventionens familjebegrepp förutom kärnfamiljen omfattar också separerade föräldrar, ensamma föräldrar och adoptivföräldrar.

Artikel 8 i Europakonventionen skyddar respekten för privat- och familjelivet. I sin praxis har Europadomstolen förklarat att åtgärder som hindrar barns och föräldrars gemensamma samvaro strider mot artikel 8. Domstolen har också förklarat att ”privatliv” är ett vitt begrepp, där mental hälsa ingår som en central del.

I de flesta fall har barn och föräldrar ett gemensamt intresse av skydd för det gemensamma familjelivet.

”Det kommer att fortsätta att finnas ett starkt behov av att belysa och stärka barnets rätt till skydd för sitt privatliv.”

– Men om familjelivet utvecklas så att det blir skadligt för barnet, övergår intressena från att bli gemensamma till att bli motstående, sa Gording Stang.

Ett exempel är domstolsbeslut om omhändertagande av barn, där föräldrarna kräver skydd för sitt familjeliv med barnet, medan domstolen ser till barnets rätt till skydd för sitt privatliv, och därmed dess integritet. I de fallen kan man märka en förskjutning i riktning från att skydda det gemensamma familjelivet mot att skydda barnets privatliv. Där är barnets bästa enligt barnkonventionens artikel 3.1 ett viktigt argument.

I sin dom i målet Adele Johansen mot Norge 1996 (ansökan 17383/90) slog Europadomstolen fast en viktig

INTE BARNVÄNLIGT ATT SÄTTA BARN I FÄNGELSE

– ATT GÖRA BARN KRIMINELLA är inte barnvänligt. Det är inte heller i enlighet med barnkonventionen och det är negativt för samhället.

Det sa Peter Newell, från den brittiska organisationen Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children i sitt anfö-

rätt

en milsten i arbetet med att stärka barns rättigheter, konstaterade Nils Muižnieks och tillade:

– Men i stark kontrast till de mycket fina internationella överenskommelserna ser vi att ganska många länder i Europa inte har några rättssystem som är anpassade för unga lagöverträdare och i andra länder fungerar de inte effektivt för att skydda barn.

Förklaringarna kan vara att det saknas resurser men det handlar också om inställningen till ungdomsbrottslighet. I vissa länder finns det en motvilja till att anpassa rättssystemet till de unga. Det i sin tur kan ha flera orsaker. Trots att länderna har ratificerat barnkonventionen finns det en brist på medvetenhet om barnets rättigheter. I vissa stater ses sådana idéer som en inblandning i statens inre angelägenheter eller en inskränkning i föräldrarnas rättigheter. Ytterligare en invändning är en uppfattning som går ut på att barn i dag är betydligt mer mogna än för tjugo år sedan.

Som ett resultat av det är skyddet för barnets rättigheter på många håll beroende av goodwill eller bra traditioner men ses inte som statens skyldighet förankrad i de internationella mänskliga rättigheterna.

– Mot den här bakgrunden har den internationella övervakningen av de mänskliga rättigheterna en viktig uppgift inte enbart att främja skyddet av barnens rättigheter utan även med att påminna stater om deras lagliga skyldigheter och att höja medvetandet om deras skyldigheter. Det ser jag som en viktig del av mitt arbete, slog Nils Muižnieks fast.

”När jag tillträdde för två år sedan stod det klart att den ekonomiska krisen skulle påverka de mänskliga rättigheterna mycket allvarligt.”

MUIŽNIEKS TOG ÄVEN UPP BARNENS situation i migrationsprocesser där det ofta saknas garantier för barnets rättigheter.

– I asylärenden ses barn ofta endast som sina föräldrars bagage snarare än egna rättighetshavare. Dessutom saknas det ofta en insikt i dessa barns sårbarhet som just barn.

Muižnieks tog även upp den bekymmersamma situationen för barn som övergetts av sina föräldrar. Dessa barn saknar rättsmedel trots att de är sårbara för många olika former av utnyttjande. Den motsägelsefulla situationen uppstår att det finns en rätt som inte kan hävdas eftersom det saknas medel till det. ■

princip: Skyddet för familjelivet enligt artikel 8 i Europakonventionen ger inte föräldrar rätt till åtgärder som skadar barnets hälsa och utveckling.

Elisabeth Gording Stang menade att barnets rätt till familjeliv sammanfattningsvis består av tre huvuddelar:

1. Rätten till ett familjeliv som barnet upplever som säkert och omvårdande.
2. Rätten till skydd för barnets fysiska och moraliska integritet.
3. Rätten för barnet att utveckla identitet och personlighet på ett harmoniskt och fruktbart sätt.

– Det kommer att fortsätta att finnas ett starkt behov av att belysa och stärka barnets rätt till skydd för sitt privatliv, särskilt inom den egna familjen, avslutade Elisabeth Gording Stang. ■

Elisabeth Gording Stang, högskolelektor i rättsvetenskap vid Högskolan i Oslo och Akershus.

Hrefna Friðriksdóttir – vänd!

rande vid konferensen. Newell riktade hård kritik mot att många länder på senare år sänkt straffmyndighetsåldern till 12 år. Han betonade att barn naturligtvis ska kunna ställas till ansvar för sina handlingar, och att även utomjudiciella processer för barn ska uppfylla grundläggande krav på rättssäkerhet.

HREFNA FRIÐRIKSDÓTTIR, DOCENT I FAMILJERÄTT

Barnets bästa kräver deltagande för barnet

Principen om barnets bästa kan inte genomföras, om inte barnen får delta i rättssystemen. Det var en utgångspunkt i Hrefna Friðriksdóttirs presentation om barns representation och deltagande i rättssystem.

Hrefna Friðriksdóttir är docent i familjerätt vid Islands universitet. Hon utgick från de riktlinjer om barnvänliga rättssystem som Europarådet antog 2010. Riktlinjerna tolkar och bygger vidare på FN:s barnkonvention för att förbättra barns tillgång till och deltagande i rättssystemet. De är tillämpliga vid alla tillfällen då barn kan komma i kontakt med rättssystemet, i straff-, civil- och förvaltningsrättsliga sammanhang, och utgår från principerna om barnets bästa, omsorg och respekt, deltagande, likabehandling och rättsstatsvärderingar.

– Ett av de mest grundläggande resultaten av barnkonventionen är synen på barn som rättighetsbärare och som aktiva, deltagande samhällsmedlemmar, sa docent Hrefna.

Riktlinje 14 slår fast att barnkonventionens princip om barnets bästa inte kan tillämpas, om kraven på barnets deltagande inte uppfylls. Det innebär att barnet som rättighetsbärare ska få delta aktivt i att tolka, genomföra och upprätthålla sina rättigheter.

”Forskningen visar tydligt att de positiva effekterna av att tillåta barn att delta i rättssystemen är överväldigande. Samtidigt finns en bred enighet om att det kan vara traumatiskt för barn att delta.”

Anna Kaldal och Fredrik Malmberg – vänd!

Det finns en grundläggande skillnad i hur vi ser på å ena sidan barns förmåga att initiera rättsprocesser för att ta till vara sina rättigheter (access to justice) och å andra sidan barns rätt till deltagande och representation i processer som redan pågår (children in justice).

– Grundläggande i barnrätten är principen att alla barn behöver någon som företräder deras intressen, förklarade Hrefna.

ENLIGT BARNKONVENTIONENS ARTIKEL 5 är det i första hand föräldrarna som är juridiskt ansvariga för barnet och är deras företrädare. Men föräldrarnas rätt och ansvar att företräda sitt barns intresse är inte absolut.

Forskning har visat att föräldrars önskan att skydda sina barn från konflikter och från de risker som hör samman med beslutsfattande kan vara ett hinder för barnens deltagande. Det kan också finnas en konflikt mellan barnets behov och föräldrarnas intresse.

RÄTTEN TILL SÄRSKILD FÖRETRÄDARE är en viktig del i att göra det möjligt för barn att delta i rättsprocesser. Europarådets riktlinjer betonar barns rätt till juridisk rådgivning och fri rättshjälp. Riktlinjerna understryker också att alla som arbetar direkt med barn behöver särskild utbildning. Modellen med särskilda företrädare kan utgå antingen från barnets bästa eller från barnets egen inställning. Den modell som utgår från barnets bästa har kritiserats för att den ersätter barnets inställning med företrädarens, och för att företrädaren övertar domstolens roll i att bedöma vad som är barnets

HÄNSYN TILL BARNS SÄRSKILDA BEHOV GER SÄKRARE VITTNESMÅL

OM RÄTTSSYSTEMET TOG ÖKAD HÄNSYN till vad vi vet om barns utveckling skulle vi inte bara få en mer barnvänlig rättskipning, utan också bättre vittnesmål och mer rättssäkra domar. Det hävdade psykologen Gail Goodman från University of California.

USA:s rättssystem är inte särskilt väl anpassat till barns särskilda behov, konstaterade Gail Goodman. Bland annat måste barn som ska vittna i brottmål göra det ansikte mot ansikte med förövaren, och genomgå förhör och korsförhör, trots att forskningen visar att detta påverkar barns förmåga att minnas och återge vad som hänt negativt.

bästa. De senaste studierna förordar en modell där företrädarens roll enbart är att föra fram barnets åsikter.

HREFNA AVSLUTADE med att peka på att barnperspektivet kräver en helhetssyn på barns representation i rättssystemen.

– Forskningen visar tydligt att de positiva effekterna av att tillåta barn att delta i rättssystemen är överväldigande. Samtidigt finns en bred enighet om att det kan vara traumatiskt för barn att delta, sammanfattade Hrefna, och förklarade att det är absolut nödvändigt att säkerställa bästa möjliga balans mellan deltagande och skydd. ■

Hrefna Friðriksdóttir är docent i familjerätt vid Islands universitet. Hon utgick i sitt anförande från de riktlinjer om barnvänliga rättssystem som Europarådet antog 2010.

MJUKARE LINJE MOT UNGA BROTTSLINGAR I GEORGIEN

I GEORGIEN har man gått från nolltolerans och hårda fängelsestraff för barn, till en mjukare linje med medling och utomjuridiska processer. Det berättade Rusudan Mikhelidze, tjänsteman vid Georgiens justitiedepartement, och en av de drivande bakom reformerna.

Under det tidiga 2000-talet hade Georgien världens femte högsta andel av befolkningen i fängelse. I samband med regeringens hårda linje mot brottslighet sänktes också straffmyndighetsåldern från 14 till 12 år, och många barn och unga hamnade i fängelse, under förhållanden som vid flera tillfällen kritiserats av Europadomstolen.

Efter åren av hårda tag kom en liberalisering. Genom ett tillägg i straffprocesslagen gavs åklagarna möjlighet att avstå från att väcka åtal mot unga som misstänks för sina första brott. I stället får barnen genomgå "diversion", en process utanför domstolen. De unga brottslingarna genomför där individuellt anpassad samhällstjänst. I programmet ingår kontakter med socialtjänsten, ibland också familjekonferenser och medling där förövare och brottsoffer får mötas.

Diversion – som närmast kan översättas med omledning – infördes år 2010. Vad man hittills har kunnat se har programmet definitivt varit en framgång, enligt Rusudan Mikhelidze.

– Redan har 600 barn sluppit ifrån det traditionella rättssystemet, sa hon, och konstaterade att diversion som metod är helt i linje med barnkonventionens principer.

På lång sikt återstår naturligtvis ännu att se om diversion också fungerar för att förebygga återfall i brott. Rusudan Mikhelidze hyste i alla fall stora förväntningar på att det skulle visa sig framgångsrikt även här.

Omvänt kan rätt stöd öka möjligheten för barn att minnas och berätta, påpekade Gail Goodman. Forskningen har bland annat visat att känslomässigt stöd till barn ökar sannolikheten för att barn berättar om svåra händelser och att de talar sanning. Man vet också att barn ofta vill berätta och medverka till att rättvisa skipas, men att det måste ske på ett sätt som de klarar känslomässigt. För barnets välbefinnande är det också viktigt med långvariga relationer med de personer som har till uppgift att ge stöd, som socialtjänstens företrädare och barnets juridiska ombud.

Men kanske är kunskapen om barns utveckling och särskilda behov på väg att få genomslag i det amerikanska rättsväsendet. Gail Goodman kunde peka på ett par uppmärksammade fall där barns speciella behov lyfts fram och tillåtits att påverka brottmålsprocessen.

ANNA KALDAL, DOCENT I JURIDIK

Barnahus ett steg mot barnvänligare

I ett barnahus samarbetar olika myndigheter för att underlätta utredningar och stöd till barn som utsatts för brott. Ett positivt steg, men ännu finns utmaningar kvar, enligt docent Anna Kaldal.

-Barns speciella rättigheter grundas på att barn är en särskilt utsatt grupp. Och särskilt viktigt är skyddet för barn just när de utsatts för våld och övergrepp.

Det fastslog Anna Kaldal, docent i juridik vid Stockholms universitet, när hon tillsammans med Carl-Göran Svedin, professor i barn- och ungdomspsykiatri vid Linköpings universitet, presenterade en genomgång som de gjort av landets omkring 30 barnahus.

”Det finns mer att göra, men totalt har barnahusen förbättrat situationen för Sveriges barn.”

Anna Kaldal, docent i juridik vid Stockholms universitet, efterlyste statliga pengar direkt till barnahusen för att stärka deras roll, och lagstiftning, en ”Lex barnahus”.

FREDRIK MALMBERG, BARNOMBUDSMAN

Sverige har mycket kvar att göra

Sverige bryter systematiskt mot barnkonventionens regler när barn frihetsberövas, enligt Fredrik Malmberg, Sveriges barnombudsman. Hans myndighet har lyssnat på barnrösterna från insidan av häkten och arrester.

Barnombudsmannen Fredrik Malmberg fick inleda barnrättskonferensens andra dag med att presentera sin myndighets rapport om situationen för barn i arrester och häkten. Han inledde med att fastslå att Sverige är långt ifrån att leva upp till alla barnkonventionens krav.

-Det finns en falsk bild av att Sverige som välfärdsstat automatiskt är barnvänlig och följer barnkonventionen. Och visst är det bra med resurser, men det räcker inte. Det gäller också att låta barn bli hörda. Det finns mycket kvar att göra i Sverige, sa han.

Det finns ganska lite forskning om hur barn i arrester och häkten faktiskt själva upplever sin situation, berättade Fredrik Malmberg. BO tog därför initiativ till en egen undersökning. 34 barn intervjuades om sina upplevelser. Dessutom uppmanades polisen att samla in uppgifter om hur många barn som frihetsberövades under ett år. Resultatet blev i sig uppseendeväckande: under 2011 sattes barn under 18 år i arrest vid över 3 000 tillfällen. Samma år häktades 122 barn.

Rapporten, som fått namnet Från insidan, visar enligt Fredrik Malmberg hur Sverige systematiskt bryter mot barnkonventionens regler när barn frihetsberövas. Malmberg spelade upp ett antal citat ur rapporten Från insidan, där barn berättade om en känsla av total maktlöshet, om brist på information och om en upplevelse av att vara på väg att förlora förståndet.

Det förekommer också att barn isoleras i väntan på rättegång. Just isoleringen beskrivs av många av de intervjuade som en traumatisk upplevelse. Flera av de intervjuade barnen beskriver en känsla av att bli galen eller förlora kontakten med verkligheten. ”Du försöker bara stanna kvar i den verkliga världen” som en intervjuperson, Daniel, uttrycker det. Fredrik

”Det finns en falsk bild av att Sverige som välfärdsstat automatiskt är barnvänlig och följer barnkonventionen.”

rättskipning

Barnahusen har kommit till just för att underlätta för barn att berätta om brott som de utsatts för, och att barnen ska få vistas i en barnvänlig miljö under utredningen. Förebilden är amerikansk och kallas Children's Advocacy Centers. Tanken är att samla alla berörda myndigheter – socialtjänst, sjukvård, brottsutredare och psykologer eller psykiatri – runt barnet i stället för att barnet ska flyttas runt bland myndigheterna.

Barnahusen har funnits i Sverige i ungefär tio år nu, och utvärderats vid tre olika tillfällen. Och utvärderingarna visar att de barnahus som lever upp till grundkraven för verksamheten verkligen innebär en förbättring för barnen jämfört med en vanlig polisutredning.

Men det finns fortfarande problem och brister i verksamheten, påpekade Anna Kaldal. Ett är att alla barn ännu inte har tillgång till barnahus när de utsatts för brott. Barn behandlas därmed olika i olika kommuner. En majoritet av barnahusen saknar också en eller två av de fyra delar som utgör ett komplett barnahus, till exempel sjukvårdsmedverkan eller psykatrisk eller psykologisk hjälp.

ANNA KALDAL EFTERLYSTE också statliga pengar direkt till barnahusen för att stärka deras roll, och lagstiftning, en ”Lex barnahus”.

– Det finns mer att göra, men totalt har barnahusen förbättrat situationen för Sveriges barn, sammanfattade Anna Kaldal. ■

Malmberg betonade att barn enligt all forskning är känsligare för isolering än vuxna, bland annat för att de ännu inte har utvecklat färdiga personligheter.

Fredrik Malmberg är barnombudsman sedan 2008.

Rapporten Från insidan kan laddas ner eller beställas på Barnombudsmannens webbplats, www.barnombudsmannen.se. ■

"AGA SKADAR BARN, FAMILJER OCH SAMHÄLLE"

I MÅNGA LÄNDER är det fortfarande tillåtet för vuxna att slå barn, trots att forskningen med överväldigande tydlighet visat att kroppsstraff inte bara kränker barns rättigheter, utan också skadar barnen på en rad sätt. Det konstaterade Ashley Stewart-Tufescu från Manitoba University. Hon presenterade sedan en rad tänkbara orsaker till de samband som forskare kunnat se mellan aga och senare brottslighet och aga och psykisk ohälsa bland barn och unga. Bland annat innebär aga att barn lär sig en aggressiv problemlösningsmetod och att kroppsstraff minskar barnets egen självkontroll genom att barnet i stället för att försöka göra rätt strävar efter att unvika att bli upptäckt och få straff. Ashley Stewart-Tufescu pekade också på att aga urholkar relationen mellan föräldrar och barn och att den försämrar barnens psykiska hälsa.

ICKE DISKRIMINERING

STINE JØRGENSEN, lektor i juridik vid Köpenhamns universitet, gav en historisk tillbakablick till de principer och värderingar som föregick barnkonventionen. Jørgensen beskrev sedan olika aspekter av diskriminering. Avslutningsvis konstaterade hon att fattigdom är ett av de svåraste problemen som världen brottas med i dag. Fattigdom drabbar barn i oproportionerligt stor omfattning. Fattigdomen drabbar allt fler människor. Hittills har fattigdom främst setts som ett ekonomiskt fenomen men det blir också allt mer ett juridiskt fenomen. Det är en följd av att många i dag får se sig diskriminerade på grund av sitt sociala ursprung.

Said Mahmoudi

– vänd!

ANTOLOGI I BARNRÄTT

I ANSLUTNING TILL KONFERENSEN överlämnades det första exemplaret av en antologi i barnrätt till drottning Silvia av Wiweka Warnling Nerep, professor och föreståndare för Barnrättscentrum. Syftet med antologin, som ges ut av Stockholms barnrättscentrum, är att visa på barnrättens bredd samt ge en fördjupad kunskap om barnrättsliga frågor.

BARNETS BÄSTA

JEAN ZERMATTEN, före detta ordförande i FN:s barnrättskommitté, menade att principen, att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet, är den viktigaste rätten som barnet har. Och det är också den princip i barnkonventionen som illustrerar barnets förändrade status som en part med rättigheter. Han konstaterade dock att denna rättighet är mycket komplex och komplicerad och inte alls lätt att tolka. Att avgöra vad som är det bästa för barnet är en svår process som kräver mycket kunskap, tid och utbildad personal.

Zermattten menade även att det är viktigt att ha principen om barnets bästa i åtanke när man ska bedöma effekterna av olika politiska åtgärder så att de åtgärder man beslutar om, och som påverkar barn, gynnar barnens utveckling eftersom det är målet för barnkonventionen.

Principen att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet bör tillsammans med principen om barnets rätt att höras vara obligatoriska kontrollstationer för alla som beslutar om ett barns framtid i olika myndighetsroller förutom inom politiken.

RÄTTEN TILL INFORMATION

KIRSTEN SANDBERG, ordförande i FN:s barnrättskommitté, tog upp olika aspekter på hur information ska ges till minderåriga i rättssystemet. Bland annat att informationen ges till barnet av någon annan än föräldern, särskilt i situationer då barnet misstänks för att ha begått brott. Vidare måste barnet få informationen så att den är anpassad till det enskilda barnet, dess ålder och inte på ett skrämmande sätt.

SAID MAHMOUDI, PROFESSOR I INTERNATIONELL RÄTT

Barnkonventionen sätter press på alla inblandade

På de 25 år som gått sedan barnkonventionens tillkomst har mycket positivt skett. Men för att komma vidare behöver man diskutera de konflikter som finns inbyggda i konventionen och hur de kan lösas, menar professor Said Mahmoudi.

Said Mahmoudi, professor i internationell rätt, och styrelseledamot i Stockholms barnrättscentrum, var en av värdarna för konferensen om en barnvänlig rättvisa. Han är nöjd med de tre dagarna.

– Jag tycker att konferensen lyckades väl att uppnå målet: att diskutera olika frågor av relevans för begreppet ”child-friendly justice”. Det blev en slags utvärdering av hur konventionen bidragit till att göra begreppet meningsfullt, säger han.

DE MÅNGA OLIKA PERSPEKTIV och erfarenheter som kom fram vid konferensen visar att barnkonventionen betytt och betyder mycket för att förverkliga barns rättigheter, summerar Said Mahmoudi. Men han konstaterar också att det ännu är långt kvar i arbetet för barnens rättigheter.

– Konventionen har ett barnperspektiv och ser på rättssystemet med barnets ögon. Ett stort problem är att vi i de flesta länder kan se konflikter mellan barns prespektiv, föräldrars perspektiv och statens perspektiv, säger Mahmoudi.

HAN GER ETT EXEMPEL på sådana konflikter: tvångsomhändertagande av barn där offentliga tjänstemän visserligen agerar utifrån en idé om barnets bästa, men där barnets och föräldrarnas upplevelse samtidigt kan vara en helt annan.

Ett annat konfliktområde, som också togs upp vid konferensen, är religiöst motiverad omskärelse av pojkar. Här står barnets rätt till integritet och självbestämmande mot föräldrars rätt och önskan att välja vad de anser vara det bästa för barnet.

”Jag tycker att konferensen lyckades väl att uppnå målet: att diskutera olika frågor av relevans för begreppet ’child-friendly justice’.”

– Dessa konflikter behandlas inte direkt i barnkonventionen. Därför är det väldigt viktigt att diskutera de delar som inte täcks av konventionen, men som ändå är viktiga för att den ska fungera. Konferensen visade några exempel på hur man försökt att lösa dessa konflikter, förklarar Said Mahmoudi.

USA HAR INTE RATIFICERAT barnkonventionen, vilket flera gånger togs upp med viss frustration under konferensen. Men Said Mahmoudi konstaterar att konventionen sätter en viss press även på stater som inte står bakom den.

– Allt som allt tycker jag att barnkonventionen spelat stor roll för att ge ett visst skydd till alla barn, även i länder där barn kränks dagligen, säger han.

Även om Sverige och andra rika länder också har svårt att leva upp till konventionens krav finns ändå de största problemen utanför Europa, anser Said Mahmoudi. I många länder har man i och för sig arbetat för att implementera konventionen, men man saknar resurser, har andra konkurrerande prioriteringar eller saknar institutionell infrastruktur för förbättringar.

BARNRÄTTSKONFERENSEN arrangerades av Stockholms barnrättscentrum, en forskningsmiljö med uppgift att inom ramen för juridiska fakulteten främja barnrättsforskning i Sverige. Said Mahmoudi betonar att det görs på ett tvärvetenskapligt sätt. Även andra forskare än jurister knyts alltså till Barnrättscentrum.

– Vi har ambitionen, och vi tror att vi kan nå dit, att bli ledande i Norden inom barnrättsfrågor, säger Said Mahmoudi. ■

Pernilla Leviner – vänd!

PERNILLA LEVINER, BARNRÄTTSFORSKARE

Barnperspektivet utmanar gamla rättsprinciper

25 år efter barnkonventionens tillkomst är det hög tid att fylla det i sig revolutionerande barnperspektivet med konkret innehåll. Det menar juristen och barnrättsforskaren Pernilla Leviner.

Jur. dr Pernilla Leviner är verksam som forskare vid Barnrättscentrum. Även hon är nöjd med konferensen, som visade på en rad av de utmaningar man möter när barnkonventionens stora mål ska förverkligas, och hur de kan hanteras.

– När barnkonventionen kom för 25 år sedan var det revolutionerande att anta ett barnperspektiv. Kanske är det först nu vi kan ta steget till att realisera barns rättigheter i enlighet med konventionen, säger Pernilla Leviner och fortsätter:

– Att verkligen anta ett barnperspektiv är utmanande och ställer saker på ända. Gamla rättsprinciper utmanas och man tvingas diskutera vad rättssäkerhet betyder ur barnets perspektiv. Och inte minst måste man göra barnet delaktigt.

> ”Att verkligen anta ett barnperspektiv är utmanande och ställer saker på ända”

Om man verkligen vill förverkliga barnkonventionens principer om barns delaktighet inom den rättsliga sfären räcker det inte att bara fråga barn vad de tycker, påpekar Pernilla Leviner. Man måste också anpassa den information som ges till barnets behov och mognad, och lära sig värdera det barnet säger i förhållande till andra uppgifter. En barnvänlig rättskipning är kort sagt ett sätt att se barn som fullvärdiga medborgare med rättigheter, sammanfattar Pernilla Leviner.

VID KONFERENSEN presenterade hon ett ”paper” om barnets rätt till en rättvis rättegång och hur denna rätt tillgodoses i förvaltningsprocessen inför ett tvångsomhändertagande av barn. Men allra mest barnvänligt är det naturligtvis om man helt lyckas undvika att barn hamnar i rättssystemet, fastslår Leviner. Just det perspektivet, behovet av att förebygga, lyste också igenom i en rad presentationer vid barnrättskonferensen.

PERNILLA LEVINER, som är biträdande föreståndare för Barnrättscentrum, beskriver centret som en forskningsplattform där forskare och forskning kan samlas och driva på utvecklingen inom det barnrättsliga området. Leviner betonar att forskarna har en skyldighet att lyssna till det omgivande samhället och ta upp relevanta frågor i sin forskning. Men den kunskap som genereras ska också tillbaka ut i samhället, där den kan göra nytta.

– Vi forskare har ofta mycket att bidra med, neutral kunskap med akademisk förankring, säger Pernilla Leviner. ■

Sveriges advokatsamfund bjuder in till

Advokatdagarna

Grand Hôtel 6–7 november 2014

Konferens · Bankett · Inspiration

Ett litet axplock ur årets program:

Nyheter från börsen
Magnus Billing, VD Stockholmsbörsen
Carl Bennet, styrelseordförande och ägare Carl Bennet AB

En reformering av skiljemannalagen
Johan Munck, f.d. ordf. Högsta domstolen
Claes Lundblad, advokat

Prövningstillstånd i Högsta domstolen
Kerstin Calissendorff, justitieråd

Medias ansvar för rättsprocessen
Kerstin Skarp, vice riksåklagare
Thomas Mattsson, chefredaktör och ansvarig utgivare Expressen
Björn Hurtig, advokat

Förhörsteknik i brottmål
Johan Eriksson, advokat

Kvalitetssäkring av brottmålsdomar
Martin Borgeke, justitieråd

Teknik, juridik och övervakningssamhället
Jon Karlung, VD Bahnhof AB

Revisorsmålen
Johnny Herre, justitieråd
Erik Nerep, professor

Statens skadeståndsansvar för myndighetsutövning
Anna Skarhed, justitiekansler

Konferens inklusive bankett med underhållning kostar 6 250 kr. Enbart konferens kostar 5 500 kr. Moms tillkommer på konferensavgifter.

För mer information och anmälan: www.advokatsamfundet.se, kursinfo@advokatsamfundet.se eller 08-459 03 00.
Sista anmälningsdag 6 oktober.

Deltagande i Advokatdagarna ger 12 utbildningstimmar.

Sveriges Advokatsamfund

DET ENHETLIGA EUROPEISKA PATENTET

Stockholm får regional patentdomstol

Arbetet med att få igång det nya europeiska patentet pågår nu för fullt, både i Sverige och i övriga EU-länder. I mars blev det också klart att en regional avdelning av den nya EU-patentdomstolen placeras i Stockholm.

TEXT ULRIKA ÖSTER FOTO MAGNUS LÄNJE

Efter många års förhandlingar tycks nu vägen för EU:s nya enhetliga patentsystem vara utstakad. I mars i år överlämnade regeringen sina förslag för att anpassa den svenska lagstiftningen till det nya EU-patentet samt ratificeringen av avtalet avseende den enhetliga europeiska patentdomstolen. Ungefär samtidigt beslutades att Sverige, tillsammans med Estland, Lettland och Litauen, inrättar en regional avdelning av den nya europeiska patentdomstolen, med säte i Stockholm. Förhoppningen är att de nya patenten ska kunna träda i kraft någon gång under 2015.

Advokat Håkan Borgenhäll är expert i den svenska Patentlagsutredningen, som bland annat arbetar med att anpassa den svenska lagstiftningen till det europeiska enhetliga patentskyddet och patentdomstolen, och medlem i CCBE:s expertgrupp som också behandlar frågor kring den nya domstolen och det nya patentet. Han är positiv till det enhetliga patentskyddet, men pekar på en del kvarstående osäkerhetsmoment.

– Den största oklarheten är kostnaderna, som ju ofta är centrala för patentinnehavarna. Det gör det ganska svårt att säga var detta kommer att landa. Men tanken är att det ska bli mycket enklare när man kan ha ett patent som täcker hela EU, så när som på Spanien och Italien, jämfört med att ha ett patent i varje EU-land. Det är ju mycket jobbigare att hålla reda på och att processa om, säger han.

”Tanken är att det ska bli mycket enklare när man kan ha ett patent som täcker hela EU, så när som på Spanien och Italien, jämfört med att ha ett patent i varje EU-land.”

Kostnaden för det nya patentet kommer att bestå av en årsavgift för själva patentet. Till detta kommer olika avgifter för processer i den nya domstolen, och det är främst där det finns en del frågetecken kring hur dyrt det kan bli. Även när det gäller regleringen kring rättegångskostnader råder viss oklarhet.

HÅKAN BORGENHÄLL BETONAR också att det enhetliga patentet kanske inte passar alla typer av företag och patentinnehavare. Mindre företag med verksamhet i ett eller några få länder kan till exempel tänkas vilja stanna utanför systemet. Detsamma kan komma att gälla läkemedelsföretag, som ofta har några få, mycket värde-

UNIFIED PATENT COURT

Efter år av förhandlingar enades EU:s länder, med undantag av Italien och Spanien, i december 2012 om ett enhetligt patentskydd för hela EU. Det nya EU-patentet innebär att ett företag eller en uppfinnare kan ansöka om, och beviljas, ett patentskydd som täcker (nästan) hela EU. Idag måste företag ansöka om patent som ska valideras i varje stat för att få ett skydd för sina produkter.

Med det nya patentskyddet inrättas också en enhetlig patentdomstol, Unified Patent Court, som i princip blir ensam behörig att handlägga tvister om europeiska patent. Avtalet om domstolen undertecknades i februari 2013. Domstolens centrala avdelning placeras i Paris, med underavdelningar i London och München. Högsta instans, Court of Appeal, förläggs till Luxemburg.

Förutom den centrala avdelningen kan enskilda länder inrätta lokala divisioner eller flera länder tillsammans inrätta regionala avdelningar av EU:s patentdomstol. Sätet för en sådan regional avdelning, för Sverige, Estland, Lettland och Litauen, placeras i Stockholm men med möjlighet att genomföra domstolsförhandlingar i de olika länderna. Avdelningens språk blir engelska.

Ogiltighetstalan mot ett patent ska behandlas i den centrala divisionen. Intrångsmålen behandlas i de regionala eller lokala avdelningarna. Enligt domstolsreglerna ska ett intrångsmål som besvaras med ogiltighetstalan vara kvar i den regionala domstolen, som dock under vissa förutsättningar kan besluta om att flytta målet till den centrala avdelningen.

Det enhetliga patentskyddet är redan reglerat i två EU-förordningar, som är direkt bindande för medlemsländerna. De träder dock inte i kraft förrän domstolsavtalet ratificerats av minst tretton stater, inklusive Frankrike, Tyskland och Storbritannien. Förhoppningen är att de första EU-patenten ska kunna behandlas under 2015.

Advokat Håkan Borgenhäll på Advokatfirman Vinge är expert i den svenska Patentlagsutredningen och medlem i CCBE:s expertgrupp avseende en enhetlig europeisk patentdomstol och ett enhetligt patentskydd.

fulla patent i sina portföljer, påpekar Borgenhäll.

– De kan nog känna viss oro över att hamna i en process, kanske i ett östeuropeiskt land som inte har så mycket tradition och så lång erfarenhet av patentprocesser, med sitt patent. Det spekuleras om att läkemedelsföretagen, i vart fall tills man vet hur detta system fungerar, kommer att fortsätta att söka patent i de enskilda länderna, för att inte riskera att tappa patentskyddet för hela Europa i en enda rättegång, förklarar Håkan Borgenhäll, som konstaterar att telekomindustrin, som ofta har stora patentportföljer att bevaka, är betydligt mer förväntansfull.

FÖRETAGEN FÅR ALLTSÅ EN DEL att tänka på med det nya patentet. Detsamma gäller advokaterna, som snart måste lära sig ett helt nytt system.

– Det är två EU-förordningar avseende patentskyddet, 89 artiklar i domstolsavtalet och 382 paragrafer i rättegångsreglerna samt ett antal övriga tillämpningsföreskrifter som vi måste lära oss. Så advokater som satsar på att erbjuda tjänster med att företräda klienter i den nya domstolen kommer att få sitta en del på skolbänken, säger Håkan Borgenhäll.

”Det blir en påtaglig internationalisering av hela patentprocessandet, fastslår han. Vi kommer också på sikt få en mera enhetlig rättspraxis i Europa på patentområdet.”

I förlängningen innebär det nya systemet troligen också färre, men mer internationella, uppdrag för advokaterna, när en patenttvist kan avgöras i en domstol i stället för i en lång rad länder, påpekar Borgenhäll.

– Det blir en påtaglig internationalisering av hela patentprocessandet, fastslår han. Vi kommer också på sikt få en mera enhetlig rättspraxis i Europa på patentområdet.

DEN NYA INTERNATIONELLA patentdomstolen, Unified Patent Court, ska enligt domstolsavtalet ha sin centrala avdelning i Paris, med avdelningar i London och München. Enligt det avtal som blev klart i mars i år inrättar Sverige tillsammans med de baltiska länderna dessutom en regional avdelning av domstolen, med placering av sätet i Stockholm.

Även Danmark och Finland deltog till en början i förhandlingarna om en regional domstol, men hoppade av. För Finlands del berodde avhoppet till stor del på att man i stället ville ha domstolen i Helsingfors och kunna behålla finska som domstolsspråk.

Håkan Borgenhäll är glad över att sätet för den regionala domstolen hamnade i Sverige.

– Att Justitiedepartementet tog en strid i frågan är mycket positivt. Jag tror att vi kan behålla kompetens inte minst på domarsidan på det viset, säger han, och påpekar att alla domare i den regionala domstolen dock inte kommer att vara svenska.

Borgenhäll tror också att det kan vara positivt för den nya svenska domstolen för immaterialrättsmål och marknadsrättsmål som planeras, att ha nära till sin europeiska motsvarighet. ■

Konsten att utveckla en förmögenhet

De finansiella behoven varierar från person till person. Men för att bevara och utveckla en förmögenhet över tiden krävs det kunskap och erfarenhet. Det är därför kräsna kunder vänder sig till oss.

Ring Per Wall, Privatbanken, 08-463 83 00
www.penser.se

Erik Penser
BANKAKTIEBOLAG

Just nu hos Bilia

Volvos största miljösatsning någonsin

#madebysweden

Nu finns miljömotorer till alla Volvomodeller

Volvo är övertygade om att bilen ska gå att kombinera med en hållbar framtid. Visionen är att utveckla bilar som är helt befriade från skadliga utsläpp. Som ett steg på vägen lanseras nu Drive-E, en helt ny generation motorer med hög prestanda, låg bränsleförbrukning och låga utsläpp. Vi på Bilia är stolta över att tillsammans med Volvo erbjuda marknadens bredaste miljöbilsprogram.

Hos oss på Bilia är du välkommen att titta på ett alternativ som kan passa dig, oavsett om du ska köra bilen privat eller leasa via ditt företag. **Nu finns våra nya bilar för provkörning, så välkommen in!**

Allt som rör bilen. Och lite till.

Hitta din anläggning, öppettider & kontaktuppgifter på **bilia.se**
Nå oss dygnet runt på **Bilia Nu 0771-400 000**

GÄSTKRÖNIKÖR ANDERS THORNBERG

Att skydda den svenska är det finaste

DET MAXIMALA ANTALET PERSONER för pressuppbådet i det trånga rummet var sedan länge överskridet. En mur av journalister från hela världen, kameror, stativ, mikrofoner, mobiltelefoner och sladdar trängdes framför mig. Knappt ett dygn efter terrordådet på Bryggargatan krävde omvärlden svar. Som operativ chef på Säkerhetspolisen var det jag som skulle ge svaren. Svar som ännu inte fanns. Utredningsarbetet var i sin linda, åklagaren hade precis tagit över förundersökningen från Stockholmspolisen. Kamerablixtarna smattrade. Jag fick inte tappa skärpan. Därför trampade jag hårt på min egen tå genom hela presskonferensen.

Situationen efter terrordådet var extrem, men temat är välbekant. Som säkerhetstjänst utsätts vi för ett ständigt tryck från omvärlden. Samtidigt måste vi behålla skärpan. Hoten vi har till uppgift att avslöja och förhindra är av komplex karaktär, men alla med den gemensamma nämnaren att de skulle få allvarliga konsekvenser för vårt samhälle. Vad som vid första anblick verkar vara av stor betydelse kan visa sig vara ingenting. Och det som på pappret ser ut som en struntsak kan vara ett potentiellt stort hot mot Sverige. När omvärldens händelser är svårbedömda och när konsekvenserna kan bli förödande gäller det att ha is i magen. De underrättelser vi hämtar in måste bearbetas i exakt den omfattningen att vi kan tolka dem och förstå vad de betyder. Det kan innebära arbete i en timme – eller flera år. Den ena riktpunkten är rättssäkerhet. Att vare sig rusa iväg eller sinka det operativa arbetet är den andra. Det är bråttom och vi måste alltid göra rätt.

I ETT SKARPT LÄGE ställer vi oss därför ett antal frågor. Vad är det vi ser – egentligen? Finns det något dolt som vi borde upptäcka? Vad måste vi göra för att trygga situationen för medborgarna? Är den centrala statsledningen säkrad? Behöver vi kontakta samarbetspartners så att de kan vidta åtgärder för sin verksamhet? Ska vi sända ut spanare, livvakter eller utredare till platsen? Hur påverkar det som hänt de brottsaktiva miljöer vi följer? Och inte minst, står de verktyg vi är i färd med att använda i rimlig proportion till integritetsintrånget och den nytta de förväntas leda till?

Regelbundet rapporterar jag våra resultat till vår uppdragsgivare regeringen. Mitt bästa besked till dem är: inget har hänt. Hur skulle ett sådant resonemang te sig när en börs-VD rapporterar till sina aktieägare? Eller en advokat till sina klienter?

Säkerhetspolisens största tillgång är medarbetarna och jag försöker hylla dem så ofta jag kan. Jag ägnar en dag i veckan åt att träffa dem på rundvandringar i verksamheten för att i någon mån ha örat mot rälsen. Lojaliteten och stoltheten är stor. I tuffa stunder, exempelvis när det blåser kring vår verksamhet i media, står jag stärkt av dessa möten och vetskapen om det goda arbete vi gör.

VI HAR GJORT EN LÅNG RESA från den slutenhet som rådde när jag började på Säkerhetspolisen år 1986. Vi har aldrig varit så öppna som vi är idag. Ett exempel är när kronprinsessparet gifte sig och jag satt i direktsänd TV på ett hustak i Stockholm tillsammans med Leif GW Persson. Jag beskrev hur våra livvakter jobbar, de som just då joggade jämte ekipaget klädda i kostymer och svarta löparskor. Det skyddsuppdraget gav upphov till den finurliga Säpojoggen, där en grupp kostymklädda privatpersoner på eget initiativ springer eskortsträckan varje årsdag av bröllopet. I deras kölvatten anordnar vi en egen Säpojogg, öppen för alla under Almedalsveckan i Visby. Något sådant hade varit helt otänkbart för några år sedan.

Innan vi började arbeta mer aktivt för att öppna oss var jag ofta frustrerad. Var vi hemliga i onödan? Fanns det delar som vi faktiskt kunde kommunicera, utan att säga för mycket? Om ingen förstod vårt uppdrag kunde vi ju inte göra ett lika bra arbete åt Sveriges medborgare. Vi är beroende av allmänhetens förtroende. Ett förtroende som rör vår förmåga att klara av vårt uppdrag, men också ett

demokratin uppdrag man kan ha

förtroende för att de verktyg vi har till förfogande uppfattas som rättssäkra. Om du inte litar på din säkerhetstjänst så vänder du dig inte till den, vare sig du är utsatt för hot, spionage eller om du vet något du skulle vilja eller borde berätta. För mig är det viktigaste att vi ständigt ökar vår operativa förmåga. Ett stort förtroende från allmänheten leder till fler underrättelser och därmed en ökad operativ förmåga.

Jag har arbetat på Säkerhetspolisen i 27 år. Jag har ägnat långa intressanta (och ibland tråkiga, händelselösa …) dagar åt spaning på utländska underrättelseofficerare. Jag har lagt pussel både inom kontraspionaget och på kontraterrorområdet. Jag har suttit på helspänn som operativ chef. Nu är jag GD. Jag får ofta frågan om jag sover gott om nätterna. Det gör jag. Men inte den natt vi med teknik och spaning följde fyra män som reste genom Sverige mot Köpenhamn med avsikten att där avrätta så många medarbetare som möjligt vid Jyllands-Postens redaktion. Tillsammans med svensk och dansk polis förhindrade vi en katastrof. Eftersom fallet blev offentligt i samband med den rättsliga prövningen använder jag det gärna som ett exempel på vad vårt arbete innebär.

SOM SÄKERHETSTJÄNST HAR VI GENOMGÅTT stora interna förändringar det senaste decenniet. Vi har omorganiserat och lägger stor vikt vid att följa upp prestationerna. IT-systemen har blivit ett av våra viktigaste verktyg. I kombination med mer traditionella metoder som spaning och källdrivning har vi effektiva verktyg. De behövs.

Efter dådet på Bryggargatan har mycket hänt i omvärlden. Bland annat har inbördeskriget i Syrien lockat 80-talet unga svenska män till strid i grupper som är inspirerade av al-Qaidas våldsförhärligande ideologi. Ett 20-tal har dött. Många av de som överlever vänder hem med svårhanterliga upplevelser i bagaget: å ena sidan har de nyförvärvade kunskaper i vapenhantering och kanske erfarenhet av närstrid, å andra sidan är de traumatiserade av krigets verklighet. Samverkande tjänster har sett att vissa av dessa unga män också utrustats med ett uppdrag: att utföra terrordåd i Europa. En av Säkerhetspolisens högsta prioriteringar idag är att förhindra att något sådant sker.

> ”Vi är **beroende av allmänhetens förtroende**. Ett förtroende som rör både vår förmåga att klara av vårt uppdrag, men också ett förtroende för att de verktyg vi har till förfogande uppfattas som rättssäkra.”

En annan stor utmaning är cyberhotet. Vi ser att cyberspionage från främmande makt ökar. Vi ser också en ökning av elektroniska attacker. Samtidigt blir samhället mer sårbart. Allt fler samhällsfunktioner är beroende av fungerande datorer och onlinetjänster för att fungera. För att reducera detta hot måste vi ständigt förbättra samverkan med andra svenska myndigheter.

I det öppna och demokratiska samhälle vi skyddar kommer vi sannolikt aldrig att helt kunna värna oss mot alla typer av händelser, men vi gör allt vi kan tillsammans med polismyndigheterna för att göra det svårare för dem som vill hota vår demokrati. Att skydda den svenska demokratin är det finaste uppdrag man kan ha – och Säkerhetspolisen står på tå varje dag för att leva upp till förtroendet.

Anders Thornberg
Säkerhetspolischef

Årets valdebatt öppnar för

Rättsfrågorna lös med sin frånvaro i debatten inför EU-valet, vilket är en paradox med tanke på den betydande roll som juridiken har i unionen. Även i Sverige har juridiken fått en allt viktigare roll och inför riksdagsvalet 2014 finns många angelägna rättsfrågor att debattera.

TEXT MATS CATO, TOM KNUTSON FOTO TOM KNUTSON

populism

»

Precis som i valet 2010 har rättsfrågorna i det kommande valet hittills inte haft någon framträdande position i valdebatten. De frågor som främst diskuteras är hur man ska öka polisens effektivitet och införa strängare straff för vålds- och sexualbrott. Det är viktiga frågor, men det finns många fler. Få politiker talar om hoten mot rättssäkerheten och den personliga integriteten, Högsta domstolens nya roll i rättsbildningen eller nämndemännens vara eller icke vara i överrätterna. Inte heller spelar nya vetenskapliga rön om hur man kan minska brottsligheten någon avgörande roll i valdebatten.

KRAFTLÖS DEBATT

Möjligen kan man säga att rättspolitiken har blivit ett intressant område för partierna eftersom de inte vill bli anklagade för att vara alltför mjuka i frågor om brott och straff. En rad straffskärpningar har genomförts och fler är på väg, men eftersom inga partier vill protestera alltför högljutt blir den politiska debatten ganska ensidig.

– Hittills får man säga att det har varit en ganska tam debatt och partierna ligger ganska nära varandra. Jag tycker inte att skiljelinjerna var så tydliga 2010 heller då rättsfrågorna kom lite i skymundan, säger Joakim Nergelius, professor i rättsvetenskap vid Örebro universitet.

”Hittills får man säga att det har varit en ganska tam debatt och partierna ligger ganska nära varandra. Jag tycker inte att skiljelinjerna var så tydliga 2010 heller då rättsfrågorna kom lite i skymundan.”

Joakim Nergelius

Sannolikheten för att rättsfrågorna ska spela en viktig roll i valet är därför inte särskilt stor och intresset bland medborgarna verkar ha minskat, vilket gör att frågorna blir mindre intressanta för politikerna. Det kan dock inträffa något, ett våldsbrott eller ett nytt frikännande i ett våldtäktsmål, som gör att rättspolitiken plötsligt blir en het valfråga.

POPULISTISKA UTSPEL

Skillnaderna mellan partierna i de rättspolitiska frågorna har minskat under senare år och många partier söker sig mot mitten av det politiska fältet. Det skapar ett större utrymme för populistiska utspel och ytterlighetspartier vilket kan gynna Sverigedemokraterna som skiljer sig från mängden och därför lättare kan uppfattas som ett tydligt alternativ. Partiets förslag att införa en tiggerilagstiftning är ett exempel på det.

– Regeringspartierna och Socialdemokraterna ligger väldigt nära varandra i dessa frågor och är också måna om att göra så. Vänsterpartiet och Miljöpartiet har ibland en lite mjukare profil även om det har blivit mindre markant. Sverigedemokraterna har sett ett visst utrymme för sina utspel och de skiljer sig också från de övriga partierna i och med att de förespråkar lite hårdare straff som gärna riktas mot invandrare, säger Nergelius.

Denna bild bekräftas av Jerzy Sarnecki, professor i kriminologi vid Stockholms universitet. Han ser inte heller några större skillnader på valdebatterna 2010 och 2014 även om han tycker att Folkpartiet har blivit hårdare i sina krav på straffskärpningar, samtidigt som Vänsterpartiet och Miljöpartiet har blivit försiktigare med att framstå som alltför mjuka.

– Alliansen är konsekventa i sin ganska hårda linje där Moderaterna är helt dominerande. Sverigedemokraterna vinklar saker åt sitt håll, men de har ett problem och det är att brottsligheten minskar i landet. Det gillar de inte för då blir det svårare att hävda att den ökande brottsligheten beror på invandringen, säger Jerzy Sarnecki.

Han anser att den fråga som tydligast skiljer de två blocken är frågan om polisutbildningen. De rödgröna vill ha en ny högskoleutbildning för poliser, vilket Alliansen har motsatt sig.

FÅ ALTERNATIV

Om man utgår från att partierna har tolkat opinionen riktigt och en majoritet av svenskarna är för hårdare straff är det troligt att Alliansen har mer att vinna i kriminalpolitiska valdebatter. Det kan vara ett skäl till att de rödgröna partierna inte kommer med så många liberala kriminalpolitiska förslag, eftersom det i så fall kan leda till att de förlorar väljarnas stöd.

Jerzy Sarnecki påpekar att den allmänna opinionens tryck på hårdare straff i stor utsträckning bygger på desinformation, inte minst från medierna. Forskningen visar enligt honom att människor allmänt säger att straffen är för låga, men om de får döma i konkreta fall så dömer de som domstolarna eller till och med mildare.

–Sverigedemokraterna och i viss mån Moderaterna och de andra allianspartierna, till exempel Folkpartiet, bedriver en aktiv kriminalpolitik. De som däremot ligger ganska lågt i de här frågorna är de rödgröna, som av ideologiska skäl inte alltid vill gå ut med hårdare tag, men inte kan vinna något på att driva mer liberal kriminalpolitik, säger Sarnecki.

Den minskade spännvidden i debatten har enligt honom gjort den fantasilös och tråkig.

–De viktigaste rättspolitiska frågorna i valet är de som inte diskuteras. Det är till exempel frågan om en effektivisering av rättssystemet, om ”restorative justice”, det vill säga reparativ rättvisa där utgångspunkten är att den som har åsamkat skadan ska reparera den genom att gottgöra den som drabbats, och det är frågan om att fängelser är ett dyrt och ineffektivt sätt att bekämpa brottslighet, säger Sarnecki.

Han anser generellt att kriminalpolitiken har kommit att handla allt mera om olika typer av moraliska markeringar och allt för lite om konkreta åtgärder som syftar till att minska brottligheten och skador orsakade av brottligheten.

–Kriminologisk forskning har i dag en mängd förslag som kan minska människornas lidande som orsakas av brottligheten, men politikerna är oftast inte intresserade, säger Sarnecki.

NEGATIV LIKRIKTNING

Den allmänna likriktningen inom politiken gör det svårare för väljarna att ta ställning. På sikt kan det medföra att det blir mer attraktivt att stödja extrema partier eftersom partierna i mitten blir alltför lika. Det kan också leda till att allt färre svenskar röstar eftersom de inte tror att de kan påverka politiken.

–Likriktningen beror inte nödvändigtvis på att partierna tycker likadant, men de är rädda att förlora röster till motståndarna, säger Nergelius. Om ett parti framgångsrikt lyckas muta in ett visst område och får majoriteten av väljarna med sig vågar inte motståndarna föra fram andra uppfattningar. Det kan gälla skolpolitiken, ordning och reda i de offentliga finanserna eller brott och straff. Man kan jämföra med 60- och 70-talet då det var ett helt annat debattklimat och starka röster förde fram frågan om lägre straff. Jag säger inte att jag håller med om allt som sades då, men det var en helt annan spännvidd i debatten.

Joakim Nergelius.

RÄVSPEL

Så kallad triangulering har blivit en viktig faktor i svensk politik, det vill säga att ett parti närmar sig motståndaren i en politisk fråga där motståndarens åsikt är mer uppskattad. Det sker genom att partiet intar en tredje position mellan den egna och motståndarens position med syfte att locka väljare på mittfältet.

Begreppet triangulering myntades av Dick Morris, Bill Clintons chefrådgivare, som använde strategin i det amerikanska presidentvalet 1996. En annan politiker som anses ha använt sig av triangulering är Tony Blair med New Labour som kom till makten 1997 i Storbritannien.

–Fredrik Reinfeldt tog det till Sverige. Alliansen och framför allt Moderaterna använde triangulering framgångsrikt i valet 2006 då man erövrade regeringsmakten. Så från 2005/2006 har Sverige haft en stark tendens till trianguleringen, säger Nergelius.

Partierna gör populistiska utspel i frågor där de vet att de kan vinna röster. Jerzy Sarnecki tar upp Socialdemokraternas krav på hårdare straff för grova våldtäkter som ett exempel.

–När Socialdemokraterna säger att de vill ha hårdare straff för våldtäkter attraherar de två grupper som är viktiga för deras parti, dels anhängare av FI, som tänker att sossarna är snälla mot kvinnorna och vill straffa våldtäktsmännen, dels attraherar de anhängare av Sverigedemokraterna som tycker att våldtäkterna är jätteviktiga för att de tror att det bara är utlänningar som utför dem. Samtidigt kommer förslaget knappast att minska antalet våldtäkter eller lidandet hos offren. För att åstadkomma detta behövs helt andra typer av åtgärder som dock inte

Från behov till lösning

Nu kan du få ett försäkringsskydd som är särskilt anpassat för dig som är delägare på en advokatbyrå. Max Matthiessen har i samarbete med Willis upphandlat ett försäkringsskydd för att ge dig bästa möjliga villkor, premier och utfall. Som ledamot i Sveriges Advokatsamfund får du därmed en komplett lösning som täcker hela ditt försäkringsbehov. I kombination med Max Matthiessens personliga rådgivning är det ett svårslaget alternativ.

Välkommen att kontakta oss på telefon 08-613 02 00 om du vill veta mer. Du kan också läsa mer på www.advokatsamfundet.se.

Max Matthiessen

uppfattas av partierna som förenliga med de rådande politiska strömningarna. Så kriminalpolitiken är väldigt mycket styrd av rävspel och väldigt lite av ideologiska skillnader, säger Sarnecki.

KRIMINALPOLITISK PARADOX

När det gäller kriminalpolitiken under de två senaste mandatperioderna finns en intressant paradox. Här finns två huvudsakliga trender som pekar i motsatt riktning. Den ena är att regeringen har skärpt straffen för olika typer av grova brott, framför allt våldsbrott. Den andra är att man har infört en rad reformer som leder till att allt färre fängelsestraff döms ut.

– Nedgången i antalet fångar kan i viss mån tillskrivas Högsta domstolen, som har sänkt straffen för narkotikabrott och mord, i viss mån minskad brottslighet och i viss mån alternativa påföljder. Jag skulle gissa att den sista är den främsta orsaken, säger Jerzy Sarnecki och tillägger;

– Regeringen genomför också en del reformer som inte går ut på att skärpa straff, men det pratar de inte så mycket om. Det är ju så att om du vill vinna politiska poäng i kungariket Sverige anno 2014 så är det skärpta straff du ska prata om. Det är regeringen inte ensam om. Sverigedemokraterna driver det här stenhårt och till och med vänsteroppositionen måste komma med någon straffskärpning här eller där för att vinna väljarnas sympatier.

”Det är ju så att om du vill vinna politiska poäng i kungariket Sverige anno 2014 så är det skärpta straff du ska prata om.”

Jerzy Sarnecki

MAKTDELNING

När det gäller de konstitutionella frågorna var det stora som hände under de två senaste mandatperioderna den grundlagsreform som genomfördes, men där var alla sju partier som då fanns i riksdagen överens. Sedan kom Sverigedemokraterna in och var emot nya EU-vänliga regler. De övriga sju partierna verkar vara överens, men det skiljer sig en hel del när man tittar på hur deras företrädare ställer sig till lagprövning och domstolarnas ställning.

– Peter Eriksson i Miljöpartiet som är ordförande i konstitutionsutskottet har en mycket mer positiv syn på maktdelning och domstolarnas ställning än Morgan Johansson i Socialdemokraterna. Där finns ganska stora skillnader, men de frågorna ligger en bit utanför den dagspolitiska debatten. De är ideologiskt och principiellt väl så intressanta, men de debatteras sällan för de engagerar inte medborgarna, säger Joakim Nergelius.

FÅ NYA LAGAR

Lagstiftningstakten har varit ganska låg. Det finns ett antal frågor som har blivit liggande på departementen, framför allt på Justitiedepartementet. Ett exempel är skadeståndslagen där en utredning 2009 fick i uppdrag att utforma lagregler som anger när svenska domstolar ska döma staten att betala skadestånd för kränkningar av Europakonventionen, till exempel ne bis in idem, det vill säga att en sak som prövats och vunnit laga kraft inte kan prövas igen. Nu har det även kommit skadestånd med anledning av kränkningar av regeringsformen.

Förslaget till ny förvaltningslag har också blivit liggande på Justitiedepartementet trots att det knappast är politiskt kontroversiellt. Det finns andra frågor, som kanske är politiskt känsliga, där det händer väldigt lite, till exempel meddelarfrihet för anställda i privata välfärdsföretag.

– Beror det här på en medveten strategi från regeringens sida eller systemfel? Det kan vara så att om man har ett antal lagförslag som är lite knepiga så är kanske å ena sidan regeringens politiska vilja att driva fram dem inte så stark, å andra sidan får då tjänstemännen verkligen tillfälle att grotta ner sig i en massa frågor, säger Nergelius.

JUDIKALISERING

En effekt av att det inte händer så mycket med lagstiftningen är att Högsta domstolen har fått mer att säga till om i rättsbildningen, till exempel var det så i ne bis in idem-målet.

– Där hade det varit möjligt att lagstifta, samtidigt kan man säga att HD och regeringen gick hand i hand, eftersom man egentligen inte ville ha någon ändring, men till slut blev man tvingad att ändra, säger Nergelius.

HD har även tagit ett steg framåt när det gäller skadestånd på grund av kränkningar av regeringsformen och de lindrigare straffen för narkotikabrott pekar i samma riktning.

Joakim Nergelius menar att domstolarnas ökade makt är en normalisering ur ett EU-perspektiv. Den har kritiserats eftersom den är kontroversiell ur ett svenskt historiskt perspektiv, men samtidigt blir den alltmer accepterad och vedertagen. Denna judikalisering är ett exempel på viktiga rättsfrågor som inte lär få något större utrymme i valdebatten. ■

Jerzy Sarnecki.

Vad tycker partierna? Vänd!

Vad tycker partierna?

Hur ställer sig partierna i de stora rättspolitiska frågorna inför valet 2014? Advokaten intervjuade de rättspolitiska talespersonerna för att se var skiljelinjerna går.

Johan Linander, Centerpartiet.

Under senare år har det blivit svårare att få sin sak prövad i och med att det krävs prövningstillstånd i fler mål i hov- och kammarrätten. Dessutom har EMR-reformen, En modernare rättegång, medfört att hovrätten använder filmade rättegångar från tingsrätten, vilket ger mindre utrymme för att få sin sak omprövad. Nu finns förslag om ytterligare begränsningar av prövorätten för att spara mer pengar och ytterligare öka effektiviteten.

Advokatsamfundet har reagerat på att allt färre mål prövas i överrätten och mot förslagen att göra det ännu svårare att få prövningstillstånd. Samfundet motsatte sig till exempel Målutredningens förslag (SOU 2010:44) om att införa generellt prövningstillstånd till hov- och kammarrätterna då det inte uppfyller de krav på rättssäkerhet som kan ställas i en rättsstat.

PRÖVNINGSTILLSTÅND

När partiernas rättspolitiska talespersoner får frågan om de vill stärka rätten att få sin sak prövad föreslår ingen några ytterligare begränsningar av nuvarande system. Å andra sidan är det inte heller någon som kritiserar de genomförda reformerna.

– Vi har genomfört så att man kan döma fler i sin frånvaro. Det kan man uppfatta som motsatsen, men det är klart att man får sin sak prövad ändå även om man inte är närvarande. Vi har även gått i andra riktningen när det gäller prövningstillstånd till hovrätten. De reformerna är klara, så jag har inga förslag i dagsläget, säger Centerpartiets rättspolitiska talesperson Johan Linander.

Sverigedemokraterna avviker från de övriga partiernas försiktiga linje och vill ge brottsoffer samma möjlighet att få resning som gärningsmän. Även Kristdemokraterna sticker ut med sitt krav på ett resningsinstitut.

RÄTTSHJÄLPEN

När det gäller rättshjälpen, där inkomstgränsen inte har justerats på många år, säger Socialdemokraterna och Miljöpartiet att de vill ha en översyn av rättshjälpen för att se över inkomstgränsen och Vänsterpartiet säger att de vill lägga mer resurser till rättshjälp.

Alliansen är lite mer tveksamma till att öka rättshjälpen

puma

”Tyvärr ser vi att det har drivits igenom väldigt många lagar som inskränker inte minst i terrorbekämpningens namn, och tyvärr prioriteras

Caroline Szyber, Kristdemokraterna.

som tar en allt större del av samhällets resurser för varje år. Men Alliansen är i likhet med de rödgröna partierna öppna för att öka rättshjälpen för småföretagare.

– Jag känner att det är en alltför stor restriktivitet när det gäller rättshjälp. Det står i lagen att man kan få rättshjälp, men det är väldigt få småföretagare som känner att de har möjlighet att utnyttja det, säger Caroline Szyber, Kristdemokraternas rättspolitiska talesperson.

Folkpartiet pekar på att det är ett problem att människor har svårt att få sin rätt tillgodosedd i vårdnadsmål, bodelningar och enskildas tvister med försäkringsbolag. Även Miljöpartiet tar upp denna fråga när det gäller de familjerättsliga målen.

PERSONLIG INTEGRITET

I frågan om skyddet av den personliga integriteten, där datalagringslagen och FRA-lagstiftningen har kritiserats av Advokatsamfundet, är Vänsterpartiet och Miljöpartiet mest kritiska. De menar att skyddet av integriteten har väldigt låg status i dag.

– Tyvärr ser vi att det har drivits igenom väldigt många lagar som inskränker den personliga integriteten, inte minst i terrorbekämpningens namn, och tyvärr prioriteras den personliga integriteten ner till förmån för brottsbekämpning. Man tar inte hänsyn till om lagstiftningen är proportionerlig, effektiv och om den står i proportion till de ingrepp i den personliga integriteten som det handlar om, säger Miljöpartiets rättspolitiska talesperson Maria Ferm.

De övriga partierna tycker att balansen mellan terror- och brottsbekämpning och skyddet av den personliga integriteten är ganska tillfredsställande, men att det är en svår utmaning att upprätthålla denna balans och att det är positivt att frågan debatteras. Centerpartiet och Kristdemokraterna driver frågan om en konstitutionsdomstol för att ytterligare stärka skyddet av integriteten.

Effektivare poliser –

Vilken rättspolitisk fråga är den allra viktigaste för partierna? Advokaten lät de åtta riksdagspartiernas rättspolitiska talespersoner svara på frågan.

Personuppklaringsprocenten har fallit från 18 procent när regeringen tillträdde till 15 procent år 2013. Siffrorna blir särskilt besvärande eftersom regeringen under denna tid satsat miljarder för att nå målet om 20 000 poliser, nästan dubbelt så många som år 2000. Det är därför inte förvånande att de flesta partiernas viktigaste valfråga är att öka polisens effektivitet.

SOCIALDEMOKRATERNA

Socialdemokraterna anser att kampen mot den organiserade kriminaliteten är den absolut viktigaste rättspolitiska frågan.

– Det handlar både om att bekämpa den och framför allt att stoppa nyrekryteringen av ungdomar till kriminella gäng, säger Morgan Johansson (S).

MODERATERNA

Moderaterna vill värna ombildningen av polisen till en myndighet för att få upp effektiviteten.

– Omorganisationen av polisen är en av de absolut viktigaste frågorna och en förutsättning för att hela rättskedjan ska fungera. Omorganisationen löser inte allt, men det är en förutsättning. Sedan tror jag att vi måste fortsätta arbeta med polisen, säger Krister Hammarbergh (M).

MILJÖPARTIET

Miljöpartiet vill ställa om rättsväsendet så att det blir mer effektivt.

– Alliansen har satsat mycket på kvantitet, men väldigt lite på kvalitet. När det gäller polisen har man ökat antalet poliser från 16 000 till ungefär 20 000, men det är fortfarande så att det inte klaras upp fler brott än tidigare, säger Maria Ferm (MP).

FOLKPARTIET

Folkpartiet tycker också att den viktigaste frågan är att Sverige får en effektivare polis, vilket partiet vill uppnå

den personliga integriteten,

den personliga integriteten ner till förmån för brottsbekämpning. ” **Maria Ferm (MP)**

NÄTHATET

Anmälningarna av förtal på internet har ökat 20 procent de senaste tre åren, men bara 200 av 5 800 anmälningar ledde till åtal 2013. Flera förändringar för att komma åt näthatet är på gång, men risken är att alltför långtgående åtgärder blir ett hot mot yttrandefriheten. Alla partier verkar ense om att något måste göras för att bekämpa näthatet, men bara Vänsterpartiet och Miljöpartiet tar upp frågan om att samtidigt skydda yttrandefriheten.

Regeringen har föreslagit att kravet i brottsbalken på särskilda skäl för att väcka åtal för förtal och förolämpning tas bort. Detta föreslås träda i kraft den 1 juli i år. Regeringen gav också Brottsförebyggande rådet i uppdrag att genomföra en kartläggning av polisanmälda hot och kränkningar som sker via internet. Syftet är bland annat att beskriva vilka problem som finns i rättsväsendets arbete med att utreda och lagföra dessa brott, och att ge förslag på hur problemen kan lösas.

TIMKOSTNADSNORMEN

Advokatsamfundet har länge varit kritiskt till beräkningsmodellen för timkostnadsnormen. Enligt samfundet ligger normens nivå för lågt jämfört med rättsbiträdenas verkliga kostnader, och den tid biträdena antas kunna debitera är satt för högt. Resultatet kan bli advokatbrist på det humanjuridiska området, så att behovet av rättsliga biträden kan bli svårt att fylla.

När partierna svarar på hur de ser på frågan är det bara Miljöpartiet och i viss mån Folkpartiet och Kristdemokraterna som säger sig vilja höja normen. Socialdemokraterna har inga synpunkter på normen, men är kritiska till Biträdeskostnadsutredningens uppdrag.

– Den syftar till att sänka kostnaderna för offentliga försvarare och målsägandebiträden. Vi vill snarare gå i andra riktningen och öka möjligheten till målsägandebiträden framför allt. De ska in tidigare i processen, till exempel när det gäller våld i nära relationer eller sexual-

Maria Ferm, Miljöpartiet.

viktigaste valfrågan

med en ny polisorganisation, bättre IT-verktyg och mer samverkan.

– Vi vill utveckla det internationella samarbetet, framförallt det europeiska, för att bättre matcha den kriminalitet som förstör livet för människor i Europa, säger Johan Pehrson (FP).

CENTERPARTIET

Centerpartiet tar också upp den nya polisorganisationen som sin viktigaste fråga eftersom polisens effektivitet påverkar så mycket i det övriga rättsväsendet.

– Det viktigaste nu är att vi får igång den nya polisorganisationen på ett bra sätt och får upp effektiviteten i polisens brottsutredningar, säger Johan Linander (C).

SVERIGEDEMOKRATERNA

Sverigedemokraterna tycker att tryggheten, att alla människor ska kunna röra sig fritt i samhället utan att vara rädda, är den viktigaste frågan.

– Det gäller oavsett om du talar om kvinnor som är rädda för att gå ut efter mörkrets inbrott, ungdomar som inte vågar röra sig på vissa platser eller åldringar som känner rädsla när de ska ta ut pengar, säger Richard Jomshof (SD).

VÄNSTERPARTIET

Även Vänsterpartiet ser polisens brottsuppklaring som den viktigaste frågan.

– Det har satsats mångmiljardbelopp på polisen och vi har fått fler poliser och så blir det tvärtom i uppklaringen. Det är också viktigt för brottsoffer, inte för att de vill ha hårdare straff, utan för att de vill att någon ska åka dit, säger Lena Olsson (V).

KRISTDEMOKRATERNA

Kristdemokraterna ser också polisens effektivitet som den viktigaste rättsfrågan.

– Jag tror att den nya polisorganisationen kan vara en del i det här, men det är inte hela lösningen. Jag tror det handlar mycket om ledningsfrågor, hur man använder civila utredare och specialiseringen inom polisen för att kunna möta nya brott, säger Caroline Szyber (KD). ■

Morgan Johansson, Socialdemokraterna.

Richard Jomshof, Sverigedemokraterna.

brott, säger Socialdemokraternas rättspolitiska talesperson Morgan Johansson.

EFFEKTIVARE POLISER

Alla partierna utom Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna tycker att effektivare poliser är den viktigaste valfrågan. Men frågan förefaller ändå vara väldigt viktig för de två partierna.

– Sammanfattningsvis vill vi ha bättre polisutbildning, fler civilanställda, något utökad telefonavlyssning och en prövning av kronvittnen, säger Morgan Johansson.

För Sverigedemokraterna är polisens effektivitet en högprioriterad fråga. De vill också ha fler civilanställda och mer tvångsmedel för att bekämpa grov organiserad brottslighet. De vill även införa en så kallad lymmellag enligt dansk förebild.

– Om polisen misstänker att en viss grupp människor är på väg någonstans för att delta i ett upplopp, så har de rätt att ta dem i förvar upp till tolv timmar i förebyggande syfte, säger Sverigedemokraternas rättspolitiska talesperson Richard Jomshof.

Partiernas åsikter när det gäller polisens effektivitet finns i artikeln ”Årets viktigaste valfråga” här intill.

TIGGERILAGSTIFTNING

Sverigedemokraterna får inte stöd från de övriga partierna när de kräver en tiggerilagstiftning för att stoppa romer från främst Rumänien och Bulgarien att tigga i Sverige.

– Det löser inga problem att kriminalisera fattigdom och social nöd. Vi tillhör EU och får jobba både internationellt, i EU och nationellt inom Sverige för att hjälpa de här människorna. De åker ju hit för att de inte har någon annanstans att ta vägen. Vi måste naturligtvis sätta press på Rumänien och andra länder där romer lever och se till att de får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda, säger Vänsterpartiets rättspolitiska talesperson Lena Olsson.

”Sammanfattningsvis vill vi ha bättre polisutbildning, fler civilanställda, något utökad telefonavlyssning och en prövning av kronvittnen.”

Morgan Johansson (S)

Sverigedemokraterna vill främst förbjuda det ”hitresta yrkestiggeriet”.

– Polisen ska ha möjlighet att ta dem och be dem lämna landet. Det finns flera länder i EU som helt eller delvis har förbjudit tiggeri, till exempel Storbritannien, Grekland, Tyskland, Österrike, Schweiz och Ungern, säger Richard Jomshof.

STRÄNGARE STRAFF

Det grövsta våldet har minskat i Sverige i 20 år och antalet mord har mer än halverats sedan början på 1990-talet, enligt Brottsförebyggande rådets statistik. Trots det är alla partier utom Vänsterpartiet och Miljöpartiet förespråkare för strängare straff för ett flertal brott. Det handlar främst om skärpta straff för grova vålds-, vapen- och sexualbrott.

Regeringen lade nyligen en proposition med förslag som innebär att livstids fängelse ska utgöra normalstraffet för mord. När förslaget röstades igenom i riksdagen var det bara Vänsterpartiet och Miljöpartiet som röstade emot.

Advokatsamfundet har kritiserat en generellt höjd repressionsnivå och kräver mer djupgående analyser i fråga om proportionalitet, ändamålsenlighet, nödvändighet och effektivitet. Samfundet är också kritiskt till livstid och menar dels att förslaget inte utretts tillräckligt, dels att det är ett feltänk att straffskalan för mord ska vara statisk.

MARKERA ALLVARET

Inom Alliansen säger flera företrädare att straffhöjningarna inte är ett sätt att minska antalet brott, utan en markering för att visa hur allvarligt samhället ser på grova våldsbrott.

– Vi har uppfattningen att lagen inte används fullt ut när det gäller påföljder vid våldsbrott och det är en brottstyp där det ska vara en stark reaktion från samhället. Det bästa hade varit att från början försöka använda sig av hela straffskalan och ha en mer nyanserad bedömning och inte bara ligga på miniminivå. Vi har öppnat möjligheter för att man i större utsträckning ska kunna se förmildrande och försvårande omständigheter. Men vi har konstaterat att det inte har fått något större genomslag i domstolen. Så vi fortsätter att följa det här och ser

över vid behov, säger Moderaternas rättspolitiska talesperson Krister Hammarbergh.

Den hårdaste linjen bland riksdagspartierna drivs av Sverigedemokraterna som vill ha hårdare straff än Alliansen och Socialdemokraterna. Partiet vill också sänka straffmyndighetsåldern från 15 till 13 år och ta bort straffrabatten för dem som är 18-21 år.

3:12-REGLER

Advokatsamfundet riktade kraftig kritik mot regeringens förslag att begränsa användningen av 3:12-reglerna som styr hur lön och kapital får tas ut av ägare i fåmansbolag. Enligt samfundet kan förslaget snedvrida konkurrensen mellan företag. Samfundet kritiserade också den snabba beredningen, liksom lagstiftningsmetoden att ändra reglerna genom beslut i budgetpropositionen, från principiell synpunkt.

Allianspartierna och Vänsterpartiet är positiva till förslaget. Socialdemokraterna och Miljöpartiet är kritiska till hur förslaget har tillkommit, men positiva till att begränsa användningen av reglerna. Och Sverigedemokraterna har inte tagit ställning.

– Förslaget som har kommit gör att de som har små, växande företag och anställer människor får skattelättnader. Däremot har möjligheterna att trixa minskat. I grunden bör även revisorer och advokater betala samma skattesatser som andra, säger Krister Hammarbergh (M).

”Vi har uppfattningen att lagen inte används fullt ut när det gäller påföljder vid våldsbrott och det är en brottstyp där det ska vara en stark reaktion från samhället.”

Krister Hammarbergh (M)

NÄMNDEMÄNNEN

Nämndemannautredningens förslag lovordades av Advokatsamfundet. Men viktiga förslag, som att inte ha nämndemän i överrätterna och att införa en fri kvot så att ickepolitiker utgör minst 50 procent av nämndemännen, har blivit liggande.

Nu har regeringen kommit med en proposition med förslag att genomföra utredningens förslag om utbildning för nämndemän, högre krav på lämplighet och ökade möjligheter att entlediga nämndemän, samt att ge partierna mer tid att bereda namnen när nämndemännen ska väljas. Förslagen stöds av alla riksdagspartier.

I frågan om den fria kvoten är det främst Socialdemokraterna som motsätter sig utredningens förslag. Folkpartiet, Kristdemokraterna och Miljöpartiet är mest positiva. Miljöpartiet och Kristdemokraterna vill utöka antalet nämndemän och Miljöpartiet vill även införa en rotationsprincip. I frågan om nämndemän i överrätterna är Folkpartiet det enda partiet som stödjer utredningens förslag.

– Jag ser positivt på att man ökar mångfalden och har en fri kvot. Det hade också varit rimligt att inte ha nämndemännen kvar i hovrätten om man behåller nämndemännen som viktiga inslag i lägsta instans, säger Folkpartiets rättspolitiska talesperson Johan Pehrson.

Socialdemokraterna motiverar sitt nej i båda dessa frågor genom att hänvisa till att nämndemännen ökar legitimiteten och insynen i rättsväsendet, bidrar till ökad mångfald vilket ger bättre beslut och medverkar till att få domar som icke-jurister kan begripa.

Krister Hammarbergh, Moderaterna.

Lena Olsson, Vänsterpartiet.

NSA-SAMARBETET

I mars kritiserade Europaparlamentet i en resolution Sverige på grund av FRA:s samarbete med USA:s nationella säkerhetsmyndighet NSA. Sverige uppmanas att bringa klarhet i anklagelserna om delaktighet i massövervakning och dess förenlighet med EU-lagstiftningen. Oppositionen kritiserar regeringen för att vara alltför passiv mot amerikanska myndigheter. Vänsterpartiet och Miljöpartiet är mest kritiska till samarbetet med USA. Men även Folkpartiet och Socialdemokraterna är oroliga för att USA har gått för långt.

– Jag är orolig över möjligheterna till industrispionage. Vi vet till exempel inte vilka möjligheter NSA har att avlyssna kommunikation inom företag, säger Morgan Johansson.

Inom Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna hörs också kritiska röster mot den alltför långtgående amerikanska övervakningen, men partierna vill driva frågan via EU.

– Jag tror det är viktigt att vi har ett samarbete, men

Konkursförvaltare

Du som vill ha dina konkurser AUTOMATISKT smidigt tillförlitligt och bekvämt samt till bra pris försäkrade, mejla i så fall ditt intresse till **conny@dinforsakringsbyra.se**, eller ring Din Försäkringsbyrå och Conny Sjösten **035-10 15 10** eller **0708-59 27 50** så berättar han mer.

Conny Sjösten

Referens: Håkan Gustavsson Amber Advokater Halmstad 035-15 31 09.
Håkan Gustavsson har haft försäkringen sedan 2002-04-01.

Advokat/Biträdande jurist

Advokatfirman Wilensky & Partners är en modern advokatfirma. Nyckelorden är service, engagemang och kreativitet.

Våra klienter består av företag, kommuner, organisationer och fysiska personer.

Hos oss arbetar du i en miljö som utmärks av laganda och långsiktighet.

Vi söker nu en erfaren medarbetare som är advokat eller inom en snar framtid kan ansöka om inträde i advokatsamfundet.

Du skall vara intresserad av frågor som rör företag, fastigheter, skadestånd och brottmål. Du bör kunna tala och skriva obehindrat på engelska.

WILENSKY&PARTNERS

info@advokatwilensky.se • www.advokatwilensky.se • Stora Nygatan 59, 211 37 Malmö
Tel. 040-617 01 00

alla parter måste respektera varandra, ha en öppenhet och inte spionera på varandra, säger Krister Hammarbergh.

DATALAGRINGSDIREKTIVET

EU-domstolen ogiltigförklarade EU:s datalagringsdirektiv i april med motiveringen att direktivet utgör ett synnerligen allvarligt ingrepp i den grundläggande rätten till respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter. Justitieminister Beatrice Ask har gett Sten Heckscher, före detta ordförande i Högsta förvaltningsdomstolen och före detta rikspolischef, i uppdrag att se över hur de svenska reglerna förhåller sig till de brister som EU-domstolen lyfter fram.

Advokatsamfundet avstyrkte i sitt remissvar över betänkandet Lagring av trafikuppgifter för brottsbekämpning (SOU 2007:76) de förslag som går utöver EU:s datalagringsdirektiv. Samfundet påpekar att det innebär ett paradigmskifte att staten vidtar tvångsmedel mot medborgare som inte misstänks för brott.

På frågan vad som bör göras svarar regeringspartierna att utredningens analys får avgöra om de svenska reglerna behöver ändras. Alliansen var emot direktivet när Socialdemokraterna började driva frågan i EU-parlamentet, men tycker att det vore olyckligt om polisen inte får använda datalagringen för att bekämpa grov brottslighet, vilket delvis är fallet i dag eftersom vissa teleoperatörer inte lämnar ut uppgifter som tidigare.

Vänsterpartiet och Miljöpartiet är de partier som är mest kritiska till datalagring medan Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna är starka tillskyndare av datalagring, men Morgan Johansson (S) menar att EU:s ministerråd måste utforma ett nytt direktiv som lever upp till EU-rätten för att undvika att medlemsländerna utformar egna regler.

”När jag inte är nöjd med Högsta domstolens praxis beror det på att min lag har varit för dålig och då ändrar jag min lag.”

Johan Pehrson (FP)

HD:S ROLL I RÄTTSBILDNINGEN

Högsta domstolens ökade roll i rättsbildningen innebär en maktförskjutning från politiken till juridiken. Domstolen har flyttat fram sina positioner i förbudet mot dubbla förfaranden och straff, praxis för bedömning av narkotikabrott och praxisbildningen vid skadestånd.

Maktförskjutningen har uppmärksammats men har inte väckt politisk debatt. Ett skäl till det är att politikerna inte ska kritisera domstolar och domar eftersom det kan hota rättssäkerheten.

– Jag tycker det är viktigt att vi har rågången klar. Domstolen dömer, HD står för prejudikatbildningen och de folkvalda står för lagstiftningen. Vi får inte blanda ihop de rollerna, säger Krister Hammarbergh (M).

Men det verkar råda en viss irritation på Justitiedepartementet över att HD till exempel har sänkt straffen för narkotikabrott. Alliansen vill hantera det genom att ändra lagen.

– När jag inte är nöjd med Högsta domstolens praxis beror det på att min lag har varit för dålig och då ändrar jag min lag, säger Johan Pehrson (FP).

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet gillar inte att domstolarna får mer makt. Men de kritiserar inte HD utan regeringen som de menar har varit alltför passiv i lagstiftningsfrågan. ■

Johan Pehrson, Folkpartiet.

Tio frågor till riksdagspartierna – vänd!

MEDICINSK-JURIDISKA UTREDNINGAR

Erfarenhet av och intresse för handläggningen av medicinska utredningar i exempelvis

- försäkringsfrågor
- tvister med den allmänna försäkringskassan
- patientförsäkringsärenden
- flyktingärenden

Dr. Bo Kuritzén Leg läkare
Specialist i internmedicin

Besöksadress: Birger Jarlsgatan 44.
Postadress: Box 3418, 103 68 Stockholm.
Telefon: 08-611 79 60.
E-mail: bo@kuritzen.se Internet: www.kuritzen.se

Riksdagspartiernas

	SOCIALDEMOKRATERNA	VÄNSTERPARTIET	MILJÖPARTIET	CENTERPARTIET
1. Vilket är det allvarligaste rättshotet ur ett medborgarperspektiv?	Övergrepp i rättssak, kopplat till organiserad kriminalitet.	Organiserad brottslighet.	Brott riktade mot samhällets funktion och demokratiska uppbyggnad, t.ex. mot journalister som granskar och rapporterar och mot enskilda som vittnar eller är målsägande i rättegångar. Om förtroendet för rättsväsendet minskar är det också ett stort hot.	För medborgarna är det allvarligaste rättshotet att en så liten andel av mängdbrotten klaras upp.
2. Är det dags att höja beloppet till rättshjälp?	Önskvärt.	Eventuellt.	Ja.	Ja.
3. Vill ni höja timkostnadsnormen?	Ej prioriterat.	Inget vi diskuterat nu.	Vi ser behovet.	Ja.
4. Ska den som hjälper till att klara upp ett brott kunna få straffrabatt för egna brott?	Ja.	Nej.	Nej.	Ja, till viss del.
5. Vill ni ytterligare skärpa straffen för att bekämpa grov brottslighet?	Ja.	Ja, för grov ekonomisk brottslighet.	Inte alltid.	Ja, men inte generellt.
6. Vill ni införa en samtyckesreglering för att komma åt sexualbrott?	Bör utredas.	Ja.	Ja.	Ja.
7. Vill ni ha en tiggerilagstiftning?	Nej.	Nej.	Nej.	Nej.
8. Vill ni öka anslaget till rättsväsendet den kommande mandatperioden?	Ja.	Nej.	Ja.	Ja.
9. Har ni skrivit något nytt rättspolitiskt program inför valet 2014?	Ja, 2013.	Nej.	Nej.	Nej.
10. Är skyddet av den personliga integriteten bra i dag?	Kan förbättras.	Nej.		Nej.

svar på våra frågor

FOLKPARTIET	MODERATERNA	KRISTDEMOKRATERNA	SVERIGEDEMOKRATERNA
Grov brottslighet.	Mängdbrotten som drabbar många människor i vardagen. Uppklarningsprocenten för de här brotten är för låg, vilket riskerar att påverka människors känsla av trygghet och i förlängningen minska förtroendet för rättsväsendet.	Organiserade brottsligheten.	Förtroendebrister.
Ja.	Det ska följa kostnadsutvecklingen.	På sikt.	Troligtvis.
Ja.	Det ska följa kostnadsutvecklingen.	På sikt.	Troligtvis.
Ja.	Vi överväger det.	Nej.	Undantagsvis.
Ja.	Ja.	Ja.	Ja.
Ja.	Nej.	Ja.	Kanske.
Nej.	Nej.	Nej.	Ja.
Ja.	Ja, vid behov.	Ja.	Ja.
Nej.	Nej.	Nej.	Ja.
Nej.	Ja.	Ganska.	Ganska.

Ta lagen i egna

På **karnovgroup.se** är det inte bara över 250 av landets ledande experter som har ordet när lagstiftning ska kommenteras och diskuteras. Nu har vi även gjort det möjligt för användarna att dela med sig av sina ovärderliga erfarenheter om rätt och orätt. På så sätt kan alla effektivt tillgodogöra sig den kunskap som kan få dem att fatta bättre beslut, snabbare.

KARNOV GROUP

HILDARY

Arbete med ägarfrågor skapar värde för bolag och aktieägare

Genom ansvarsfullt ägararbete skapar man värden för aktieägarna. Det förklarade Marianne Nilsson, som är vice VD för Swedbank Robur Fonder och ansvarig för ägarstyrning och hållbarhet, vid Hildarylunchen i maj.

Ägarstyrning och hållbarhet är en viktig del i investeringsprocessen för Swedbank Roburs fonder.

– Det är en del av det förvaltningsuppdrag som vi har fått ifrån våra sparare, sa Marianne Nilsson.

Hon menade att kapitalförvaltning inte bara handlar om att köpa och sälja värdepapper. Minst lika viktigt är att förädla värdet på det man redan har, att arbeta aktivt med bolagets värdeskapande och att påverka bolaget i positiv riktning.

Bland Swedbank Roburs fonder finns också särskilda hållbarhetsfonder, som utgår från en hållbarhetsanalys.

– Det är ett sätt att produktifiera hållbarhetsfrågan, sa Marianne Nilsson.

Nästan en tredjedel av Swedbank Roburs förvaltade kapital förvaltas med någon form av hållbarhetskriterier.

Swedbank Robur är den tredje största ägaren på Stockholmsbörsen. Enligt Marianne Nilsson är det inte med automatik en fördel för en kapitalförvaltare att ha ett stort förvaltat kapital. Men storleken skapar möjlighet till resurser.

– Och storleken ger oss en unik möjlighet att påverka. Marknaden lyssnar på Swedbank Robur, sa Marianne Nilsson.

De institutionella ägarna har 80 procent på Stockholmsbörsen i dag.

– Då det väldigt viktigt att de institutionella ägarna tar sitt ansvar – för vem ska annars ta vårt ansvar? frågade Marianne Nilsson.

Marianne Nilsson är vice VD för Swedbank Robur Fonder och ansvarig för ägarstyrning och hållbarhet.

Marianne Nilsson poängterade att det är viktigt att ha klart för sig vad som är en ägarfråga och vad som är en styrelse- och ledningsfråga.

Viktigast av allt är att se till att man har rätt styrelse, förklarade hon.

– Därför är vi aktiva i valberedningar.

ANDRA VIKTIGA ÄGARFRÅGOR är bolagets övergripande strategiska inriktning enligt bolagsordningen, arvoden och ersättningsfrågor, incitamentsprogram, kapitalstrukturfrågor, revisionsfrågor, budfrågor, förtroendefrågor och hållbarhet.

– Har man ett bra hållbarhetsarbete och kompetens kring hållbarhetsfrågor i styrelserummet, så bygger man en bra företagskultur som gör att bolaget lättare klarar sig genom kriser, sa Marianne Nilsson.

Det finns flera skäl till att arbeta med ägarfrågor. Arbetet är värdeskapande för bolagen. Har man till exempel rätt styrelse och rätt incitamentsprogram, så skapar det värde för aktieägarna. Och har man en bra revision, minskar riskerna för aktieägarna.

DET FINNS OLIKA MEDEL för att utöva ägaransvaret. Bolagsstämman är det högsta beslutande organet, och Swedbank Robur deltar i år på mer än 200 bolagsstämmor.

– Men man är inte aktieägare bara när det är bolagsstämma, utan varje dag året om, sa Marianne Nilsson.

Därför arbetar Swedbank Robur mycket med förberedelser inför stämman. Valberedningsarbetet är viktigt, liksom andra frågor, som incitamentsprogram. Fondbolaget har en löpande dialog med styrelse och ledning, och samverkar med andra aktieägare. Swedbank Roburs hållbarhetsanalyser, som delges bolagen, är också ett verktyg där man kan visa bolagen förslag till förbättringar.

Swedbank Robur sitter inte i bolagsstyrelserna.

– Däremot tycker vi att vi har ett ansvar att se till att rätt personer finns där. Därför utövar vi vårt ägande indirekt, i valberedningen, förklarade Marianne Nilsson.

Marianne Nilsson sammanfattade sitt budskap med att betona att institutionella ägare ska ta ett ägaransvar och som minoritetsägare samarbeta med andra ägare.

– Det är bra att det finns en mångfald bland ägare – det är bra med olika perspektiv. Det blir bättre beslut om flera är involverade i dem, avslutade hon. **MA**

FOTO MAGNUS ANDERSSON

MÅNADENS ADVOKAT Mahmut Baran

En dröm att få vara med och skapa praxis

Den 15 oktober tillträder advokat Mahmut Baran som justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen. Skatterättsexperten ser fram emot att få vara med och skapa praxis, men också att bredda sig och ta itu med nya rättsområden.

Den 15 maj utnämdes advokat Mahmut Baran, tillsammans med Per Classon och Inga-Lill Askersjö, till justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen. Mahmut Baran är delägare i advokatbyrån Bird & Bird, och har tidigare arbetat som expert på Skatteverket.

Grattis till utnämningen! Varför vill du bli justitieråd?

– Att vara med och bidra till utvecklingen av praxis är något som varje jurist drömmer om. Det är motivet. Sedan vill jag också gärna arbeta med andra rättområden än skatterätt. Som advokat jobbar jag bara med skatterätt, nu blir det även annat.

Ja, nu blir det mycket annat än skatterätt också. Vad blir svårast med det nya arbetet tror du?

– Det blir väl det mesta. Jag har ingen tidigare domarerfarenhet, så jag kommer att få lära mig en hel del. Dessutom blir det många nya rättsområden som jag kommer att möta. Men en tredjedel av målen som kommer till Högsta förvaltningsdomstolen avser skatterätt, så en stor del av mitt arbete kommer att handla om skatterätt även där.

Hur känns det att lämna advokattillvaron?

– Det är lite vemodigt. Som advokat löser jag problem och ger råd angående sådant som ännu inte inträffat. Det är roligt och jag kommer att sakna det. I min nya roll får jag i stället titta på det som redan har inträffat, eller granska i efterhand vad någon gjort. Som advokat får man också omedelbar återkoppling från klienterna. Det är väldigt roligt. Den positiva feedbacken kan jag nog också komma att sakna. Och så mina kolleger. Det är en mycket trevlig miljö jag arbetar i, med alla trevliga kolleger.

> ”Som advokat löser jag problem och ger råd angående sådant som ännu inte inträffat. Det är roligt och jag kommer att sakna det.”

Vad är det bästa med advokatyrket?

– Den kommersiella aspekten, att vi inte bara arbetar utifrån skattejuridiken i ett uppdrag, utan att det också gäller att hitta en kommersiellt hållbar lösning. Det är något man alltid måste ta med i beaktande som advokat.

Vad har varit det svåraste med advokatyrket?

– Mycket korta deadlines! Det kan till och från vara stressigt, när en transaktion ska stängas och man har en tidpunkt att arbeta mot.

Du blir en av två före detta advokater i domstolen. Vad kan du tillföra med din advokatbakgrund?

– Framför allt den affärsmässiga aspekten tror jag. Mina erfarenheter från det kommersiella livet tror jag kan bidra med något.

Det tycks bli allt vanligare att advokater och andra jurister prövar på olika juristyrken under en karriär. Du är ett exempel på det; du har gått från Skatteverket till advokatbyrå och nu blir du domare. Vad ger det att byta bana på det viset?

– Det är positivt och man får nya erfarenheter. Men å andra sidan ska man inte vara rastlös och byta för ofta, utan det ska vara lagom.

Ditt namn skvallrar om en utländsk bakgrund.

– Ja, jag är kurd och född i Turkiet. Jag flyttade till Sverige när jag var 19 år.

Vad anser du, är det viktigt att domarkåren och advokatkåren något så när speglar den mångfald som finns i samhället i dag?

– Jag har inte tänkt så mycket på den frågan. Det kan nog vara viktigt, men kompetens och skicklighet bör komma i första rummet.

Ulrika Öster

Några av årets deltagande mentorer och adepter samlade utanför Advokatsamfundets hus i Stockholm.

Avsked för årets Sofior

Den 22 maj avslutades 2013/2014 års mentorprojekt Sofia. Drygt hälften av de totalt 30 deltagande mentorerna och adepterna samlades i Advokatsamfundets lokaler i Stockholm för en sammanfattande diskussion och trevlig samvaro.

– Årets projekt har präglats av stort engagemang och intresse från såväl adepter som mentorer vilket – av enkätresultaten att döma – bidragit till positiv utveckling och inspiration. Det har därtill varit en mycket god stämning i hela gruppen vid de gemensamma träffarna säger Anna Fridh Welin, ansvarig för Hildas olika projekt.

I årets upplaga, som är den åttonde i ordningen, finns ett brett register av verksamhetsgrenar representerade bland såväl adepterna som mentorerna – advokatkåren, domstolar, åklagarmyndigheten, Justitiedepartementet och andra myndigheter med flera. Projektet har, liksom tidigare år, utvärderats och utfallet är mycket positivt. Såväl adepter som mentorer är mycket nöjda med utformningen av projektet och resultatet av sitt deltagande samt anser att syftet med projektet – särskilt att stärka och stödja adepten i dennes professionella och personliga utveckling– i hög grad har uppfyllts. För många av adepterna har det också inspirerat till ett framtida chefskap. Vid det avslutande mötet gavs möjlighet till reflektion och diskussion i mindre grupper samt tillsammans med alla deltagande.

– Resultatet av utvärderingen och den sammanfattande diskussionen visar att deltagarna framför allt satt stort värde på dels den personliga utveckling som engagerade diskussioner och förtroliga och öppna samtal tillsammans med en erfaren kvinnlig jurist och chef har inneburit, dels behovet av att ta till vara den möjlighet som ett mentorskap innebär och att nätverka, säger Anna Fridh Welin.

JP firade framgångsrik säsong

"Den studentdrivna tidskriften Juridisk Publikation (JP) firade den 15 maj sina två senaste nummer samt en framgångsrik säsong av sin podcast JP Diskuterar. Kvällen kantades av inspirerande tal från Tove Lindgren och Gunnar Strömmer och diplomering av författare. Chefredaktör Gustav Wiklander belyste framförallt att arbetet i redaktionen ska bli roligare ju mer man engagerar sig. Därför ger JP utrymme för alla redaktörer att vara lika delaktiga i alla arbetsuppgifter, processer och beslut.

Advokat-SM i golf 2014

Hamilton Advokatbyrå bjuder in till Advokat-SM i golf 2014 den 29–30 augusti 2014 på Ombergs golfklubb. Tävlingen är öppen för alla golfspelande advokater. Parallellt med Advokat-SM spelas den så kallade Odyltävlingen (även kallad Etcetera) som är öppen för fruar och äkta män, söner och döttrar och alla andra icke-advokater som har någon slags koppling till en advokat. Båda tävlingarna går över 36 hål.

Engström & Hellman är en ung och expansiv advokatbyrå med inriktning på affärsjuridik och processrätt. Vi står för juridisk kompetens och hängivna medarbetare med både kunskap och hjärta. Den 1 oktober flyttar vi in i helt nybyggda och centralt belägna lokaler med utsikt över Göteborg.

Vi söker en advokat eller senior biträdande jurist

Som ett led i vår expansion söker vi nu dig som nyligen har blivit advokat eller som snart ska söka inträde i advokatsamfundet. Vi tror att du delar vår vision att växa, har erfarenhet av våra kärnområden och att du har påbörjat arbetet med att bygga upp en egen klientbas som du vill utveckla vidare.

Del i nybyggt kontor uthyres

Vi söker också en advokat eller advokatbyrå att dela våra nya lokaler med. Lokalerna ligger högst upp i Nordstans köpcentrum, centralt och nära till kommunikationer. Vi kan erbjuda två-tre kontorsrum, tillgång till två konferensrum samt del i gemensam service i form av reception och kontorsutrustning med mera.

För mer information, kontakta advokat Fredrik Engström på telefon 031 – 757 99 03 eller via e-post på fe@engstromhellman.se. Besök också vår webbplats på www.engstromhellman.se.

ENGSTRÖM & HELLMAN

LÄSTIPS

Titel: Justitia et Prudentia : rättsbildning genom rättstillämpning: Svea hovrätt och testamentsmålen 1640–1690
Författare: Elsa Trolle Önnerfors
Förlag: Institutet för rättshistorisk forskning

Under andra hälften av 1600-talet ökade användningen av testamenten kraftigt i Sverige. Framför allt adeln utnyttjade testamentet som ett sätt att hålla förmögenheten inom familjen. Testamentsinstitutet var dock knapphändigt reglerat i de medeltida lagarna. Detta, i kombination med att antalet testamentstvister ökade, medförde att domstolarna genom sin rättstillämpning fick skapa en ny rätt på området. Författaren har undersökt hur Svea hovrätt hanterade dessa mål under perioden 1640–1690, och särskilt hur hovrätten ägnade sig åt rättsbildning genom sin rättstillämpning. Boken är en reviderad version av författarens doktorsavhandling som kom ut 2010.

Titel: Konstjuridik : med konstnären i fokus
Redaktör: Katarina Renman Claesson, Christina Wainikka
Förlag: Norstedts juridik

I flera andra länder, särskilt i USA, är begreppet Art Law etablerat sedan länge men i Sverige har det dröjt. Genom "Konstjuridik", första juridiska handboken på svenska som har konstnären i fokus, vill författarna introducera rättsområdet i svensk rätt.

Inriktningen i framställningen ligger på upphovsrätt och annan immaterialrätt som både skyddar och begränsar den konstnärliga friheten. Boken är indelad i två områden där den första delen berör konstnären som kreatör och den andra delen konstnären som företagare. Boken tar bl.a. upp frågeställningar som var gränsen går mellan plagiat och eget skapande och hur man som konstnär ska kunna ha kontroll över sitt konstnärskap. Många rättsfall och händelser illustrerar olika frågor och problemställningar i boken.

TIDNINGEN RIKSDAG OCH DEPARTEMENT NEDLAGD

Riksdag & Departement har sedan den började ges ut 1976 bevakat den politiska processen och beslutsfattandet i riksdag, regering och EU. Efter många turer beslutade riksdagen i början av maj att tidningen och dess webbplats skulle läggas ned. Ett av argumenten bakom nedläggningen är den tekniska utvecklingen som har förändrat medievanorna och påverkat tidningens ekonomiska förutsättningar. Man kommer nu i stället att satsa på att förbättra informationen på riksdagens hemsida www.riksdagen.se.

OM ARRENDEN DÅ OCH NU I NY BOK

I antologin "Att bruka men inte äga" belyser 17 författare med skiftande bakgrund, olika aspekter av arrende och nyttjanderätt till mark, både ur markägarens och arrendatorns perspektiv. Boken, utgiven av Kungl. Skogs- och lantbruksakademien (KSLA), är den första svenska bok som tar ett samlat grepp om arrendet och dess betydelse, genom historien fram till nutid. Bidragen behandlar bland annat utvecklingen av arrendelagstiftningen både i äldre tid och under 1900-talet, stadsjordbrukets betydelse för livsmedelsförsörjningen i städerna från medeltiden fram till industrialiseringen, torpets historia, prisutvecklingen på mark och arrenden, de två typer av arrenden som finns i dag: gårdsarrendet och sidoarrendet och EU:s nya krav på jordbruksarrendeinstitutet.

Ytterligare en artikel diskuterar kring möjliga orsaker till avsaknaden av en svensk jordreform – i flertalet av Europas länder som haft storgodssystem har jordreformer ägt rum, med undantag av Sverige och England.

Antologins bidrag ger sammantaget en god inblick i hur arrendeinstitutet i Sverige formats, växt fram och förändrats över tiden. Idén till boken härrör från ett symposium om arrenden som KSLA anordnade 2008.

Att bruka men inte äga : arrende och annan nyttjanderätt till mark i svenskt jordbruk från medeltid till idag, red. Anders Wästfelt, KSLA, 2014

KONTAKTA JURIDISKA BIBLIOTEKET

Bitte Wölkert, bibliotekarie
Telefon: 08-459 03 20
E-post: biblioteket@advokatsamfundet.se

NY LITTERATUR I URVAL

Tryckår: 2014 om inte annat anges.

Almgren, Karin: Skatteförfarandelagen m.m. / Karin Almgren, Börje Leidhammar (Norstedts juridik. 2 vol. Norstedts gula bibliotek)

Arnerstål, Stojan: Varumärket som kontraktsföremål (Iustus. 390 s. Diss. Uppsala : Uppsala universitet, 2014)

Bergstrand, Bengt Olof: LSS : stöd och service till vissa funktionshindrade : lagtext som gäller från 1 januari 2014 samt kommentarer / Bengt Olof Bergstrand ; reviderad av Therese Bäckman & Thomas Åkerberg (Ny, uppdaterad utg. Komlitt. 165 s.)

Ericson, Bo: Preskription i arbetsrätten : en vägledning för praktiker / Bo Ericson, Stellan Gärde (3. uppl. Norstedts juridik. 275 s.)

The EU charter of fundamental rights / edited by Steve Peers et al. (Oxford : Hart. 1893 s.)

Gunne, Cecilia: Beskattning av stiftelser och ideella föreningar / Cecilia Gunne, Jerker Löfgren (3. uppl. Norstedts juridik. 208 s.)

Hans Blix och världsordningen : en vänbok / Said Mahmoudi, red. (Stiftelsen Skrifter utgivna av Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet. 2014. 114 s. Juridiska fakultetens skriftserie ; 81)

Helenius, Dan: Straffrättslig jurisdiktion (Helsingfors : Suomalainen lakimiesyhdistys. 496 s. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja ; 320. Diss. Helsingfors : Univ., 2014)

Kellgren, Jan: Enkla bolag i inkomstskatterätten (Jure. 118 s.)

Knophs oversikt over Norges rett / utgitt av Kåre Lilleholt (14. utg. Oslo : Universitetsforlaget. 715 s.)

Mervärdesskatt i teori och praktik / Jan Kleerup et al. (4. uppl. Norstedts juridik. 247 s.)

Nordberg, Olle: Väsentliga regler kring markanvändning : en introduktion till miljöbalken, kulturmiljölagen, väglagen, anläggningslagen, lagen om allmänna vattentjänster och hur de samverkar med plan- och bygglagen (Jure. 82 s.)

Radetzki, Marcus: Tolkning av försäkringsvillkor (Liber. 150 s.)

Saberi, Sara: Intrångsundersökning i varumärkesrätten : ett effektivt verktyg i kampen mot piratkopiering (Jure, distr. 100 s. Skrifter utgivna av Svenska föreningen mot piratkopiering ; 4)

Seidlitz, Madelaine: Asylrätt : en praktisk introduktion (Norstedts juridik. 160 s.)

Skoghøy, Jens Edvin A.: Tvisteløsning (2. utg. Oslo : Universitetsforlaget. 1364 s.)

Stannow, Henrik: Musikjuridik : handbok om upphovsrätt och musik (5. uppl. Stockholm : CKM. 267 s.)

Stiftelsehandboken / Peter Aamisepp et al. (2. uppl. Norstedts juridik. 209 s.)

Törnqvist, Tomas: Familjerättsliga frågor inom socialtjänsten : en översikt över bestämmelser, ärenden och handläggning (Norstedts juridik. 244 s.)

Wall, Gustaf: Rättskraft och korrektiv : en förvaltningsrättslig studie (Uppsala univ. 375 s. Diss. Uppsala : Uppsala universitet, 2014)

LÄS MER

Hela litteraturlistan finns på Juridiska bibliotekets webbplats
www.juridiskabiblioteket.se

JUREK
REKRYTERING & BEMANNING

”Vi är specialiserade på uthyrning och rekrytering av jurister, assistenter, sekreterare, paralegal”

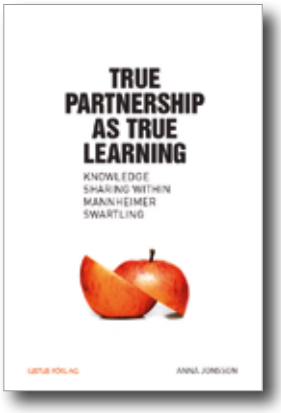

Göteborg. Lilla Bommen 6, 411 04 Göteborg. Tel: 031-745 01 20
Stockholm. Biblioteksgatan 11, 111 46 Stockholm. Tel: 08-525 01 800
Sundsvall. Storgatan 29, 852 30 Sundsvall. Tel: 060-616403

Bemanning ▪ Rekrytering ▪ Interimslösning ▪ Executive Search ▪ Karriärcoaching

www.jurekbemanning.se

TRUE PARTNERSHIP AS TRUE LEARNING
Knowledge Sharing within Mannheimer Swartling
by Anna Jonsson

This book focuses on what, how and why knowledge sharing is important at Mannheimer Swartling. It summarizes some of the most important tools and methods used not only in the sharing, but also in the development of, information, knowledge and knowing.

Beställ ditt exemplar på förlagets hemsida
www.iustus.se eller via bokhandeln.

§ iUSTUS FÖRLAG

NYA LEDAMÖTER DEN 9 MAJ 2014

Lars Andén, Advokatfirman Wilensky & Partners HB, Malmö
Lina Andersson, Moll Wendén Advokatbyrå AB, Malmö
Elham Arshamfar, Innerstans Advokatbyrå Kommanditbolag, Stockholm
Karin Bennarsten, Allmänna Advokatbyrån i Göteborg KB, Göteborg
Inger Boman, Zenit Advokatbyrå HJ AB, Stockholm
Christopher Büller, Advokatfirma DLA Nordic KB, Stockholm
Pernilla Dahlberg, Moll Wendén Advokatbyrå AB, Malmö
Elin Delerud, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm
Per Edenhammar, Andersson Gustafsson Advokatbyrå KB, Stockholm
Corinne Ekman, Gernandt & Danielsson Advokatbyrå KB, Stockholm
Martina Engström Etemad, White & Case Advokataktiebolag, Stockholm
Peter Franke, Advokatfirman Abersten HB, Sundsvall
Patrik Gargolinski, Advokatfirman Vinge KB, Göteborg
Kristofer Hansson, Advokatbyrån Kaiding Handelsbolag, Luleå
Elisabeth Heide, Ashurst Advokatbyrå AB, Stockholm
James Hope, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm
Christofer Isaksson, Baker & McKenzie Advokatbyrå KB, Stockholm
Andrea Johansson, Advokatfirman Glimstedt Jönköping AB, Jönköping
Fredrik Jorstadius, Advokatfirman Delphi i Göteborg KB, Göteborg
David Karlsson, Advokatfirman Glimstedt Kalmar Växjö HB, Kalmar
Masoud Kinsdale, Advokatfirman Hammarskiöld & Co AB, Stockholm
Jakob Lamm, J.L. Shield Law AB, Stockholm
Johanna Lindholm, Gernandt & Danielsson Advokatbyrå KB, Stockholm
Siv Marmstedt, Advokatbyrån Mark-Andersch AB, Nacka
Siri Mårtensson, Advokatfirman Delphi i Göteborg KB, Göteborg
Peter Olsson, Kungälvs Advokatbyrå, Kungälv
Inger-Ann Omma, Advokatteamet Stenman AB, Lycksele
Sofia Roth, Roschier Advokatbyrå AB, Stockholm
Björn Rothpfeffer, Advokatfirman Althin, Stockholm
Michael Runersten, Tre Advokater HB, Malmö
Jeanette Sandman, Legare Advokatbyrå AB, Umeå

Biträdande jurist

MÅRES ADVOKATBYRÅ AB söker biträdande jurist med tingsmeritering.

Byrån är inriktad på fastighetsrätt och har ett modernt kontor i centrala Göteborg.

Sänd din intresseanmälan till
margaretha.mare@maresadvokatbyra.nu

Måres Advokatbyrå AB, Västra Hamngatan 8, 411 17 GÖTEBORG
Tel: 031-15 09 50, Fax: 031-15 09 51

Adman 100 Språk

Rikstäckande rättstolkning och expressöversättningar

Akuta beställningar och kostnadsberäkningar

Språkjour för advokater och jurister, dygnet runt på alla språk

Alltid personlig service

info@adman.s ● www.adman.se

Adman 100 Språk

010-550 97 15

SP Certifierad ISO 9001

Jimmy Schiöld, Ekenberg & Andersson Advokatbyrå AB, Stockholm
Linn Sundqvist, Roschier Advokatbyrå AB, Stockholm
Emelie Thor, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Göteborg
Selma Toskic, Advokatfirman Delphi KB, Stockholm
Victoria von Uexküll, Advokatfirman Fylgia KB, Stockholm
Cecilia Wallin, Advokatfirman Frenander AB, Örebro
Gabriel Westin, Advokatfirman Vinge KB, Göteborg
Karin Wisenius, Advokatfirman Vinge KB, Göteborg
Nina Wittholt, Soulice AB, Askim
Carl Johan Zimdahl, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm

UTTRÄDDA LEDAMÖTER

Kristin Ahlinder, Stockholm, 2 maj 2014
Elise Avsan, Stockholm, 11 april 2014
Katrin Björklund, Stockholm, 7 april 2014
Thérèse Wentzel Halvarsson, Stockholm, 24 april 2014
Håkan Johnston, Stockholm, 1 maj 2014
Anders Karlsson, Stockholm, 30 april 2014
Caroline Kärrberg, Stockholm, 1 maj 2014
Kristina Tunkrans Lidehorn, Stockholm, 31 mars 2014
Mikael Moreira Santos, Stockholm, 4 april 2014
Peter Sederowsky, Stockholm, 30 april 2014
Hanna Tilus, Stockholm, 1 maj 2014

AVLIDNA LEDAMÖTER

Ingrid Trotze-Lindh, Stockholm, 21 mars 2014

REMISSÄRENDEN

Förteckning över remissärenden i vilka samfundet avgivit yttrande:

R-2014/0087 Betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85)
R-2014/0248 Betänkandet Stärkt meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet (SOU 2013:79)
R-2014/0382 Betänkandet Det måste gå att lita på konsumentskyddet (SOU 2014:4)
R-2014/0404 Transportstyrelsens redovisning av Uppdrag att redovisa fördjupade analyser om regelefterlevnaden inom yrkestrafiken på väg
R-2014/0557 Förslag till föreskrifter och allmänna råd om viss verksamhet med konsumentkrediter
R-2014/0565 Promemorian Ny instansordning i regelsystemet för exportbutiker
R-2014/0610 Energimarknadsinspektionens rapport Bättre och tydligare regler av elnätsföretagens intäktsramar
R-2014/0641 Promemorian Förslag till nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden
R-2014/0658 Promemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2015
R-2014/0676 Promemorian Beskattning av viss privatinförsel av cigaretter
R-2014/0685 Europeiska kommissionens rekommendation om bolagsstyrning
R-2014/0735 Promemorian Begränsning av möjligheten för ett konkursbo att begära återgång av vissa rättshandlingar
R-2014/0742 EU-kommissionens förslag till reviderat direktiv om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (IORP 2)

LÄS MER
Läs remissvaren på www.advokatsamfundet.se.

KÄNSLIGA SITUATIONER

”Vi får ibland uppdrag då klienter berättar att de upplever både obehag och oro när de tror att det kan finnas oegentligheter på företaget. För att få fram bevis så ber vi ofta Säkert Företag att ”gräva” i saken utan att eventuellt inblandade får reda på det. Det har gjort att vi på ett smidigt och bra sätt kunnat reda ut vad som hänt och då kunnat agera även juridiskt.”

Vi samarbetar idag med ett flertal advokatbyråer.
Kontakta oss idag så berättar vi vad vi kan hjälpa dig med!

SÄKERT FÖRETAG
www.sakertforetag.se

Kungörelse

Stiftelsen Emil Heijnes Fond

I stiftelsens ändamål ingår att främja vård av behövande, ålderstigna, sjuka advokater och änkor efter advokater.

Härmed kungörs möjligheten att söka bidrag enligt denna del av Stiftelsens ändamål

Ansökningshandlingarna skall vara stiftelsen tillhanda senast den 25 augusti 2014.

Sänd ansökan per e-post till jonas.hultgren@advokatsamfundet.se
alternativt per brev till Stiftelsen Emil Heijnes Fond, Att: Jonas Hultgren, Box 27321, 102 54 Stockholm

Till ansökan skall fogas redogörelse för sökandens ekonomi – inkomster, utgifter, tillgångar och skulder, kopia av senast lämnade deklaration samt eventuell annan information som sökanden bedömer ha betydelse.

Stiftelsens sekreterare, Jonas Hultgren, kan nås på tel. 08-459 03 00.

Stockholm den 12 maj 2014.
Styrelsen

Kungörelse

Stiftelsen Sveriges advokatsamfunds Understödsfond

Stiftelsen har som andrahandsändamål att lämna bidrag till utbildning eller fostran av behövande barn till ledamöter, förutvarande ledamöter och avlidna ledamöter.

Härmed kungörs möjligheten att söka bidrag enligt Stiftelsens andrahandsändamål

Ansökningshandlingarna skall vara stiftelsen tillhanda senast den 25 augusti 2014.

Sänd ansökan per e-post till: jonas.hultgren@advokatsamfundet.se
alternativt per brev till Stiftelsen Sveriges advokatsamfunds Understödsfond,
Att: Jonas Hultgren, Box 27321, 102 54 Stockholm

Till ansökan skall fogas redogörelse för sökandens ekonomi – inkomster, utgifter, tillgångar och skulder, kopia av senast lämnade deklaration samt eventuell annan information som sökanden bedömer ha betydelse. Stiftelsens sekreterare, Jonas Hultgren, kan nås på tel. 08-459 03 00.

Stockholm den 12 maj 2014.
Styrelsen

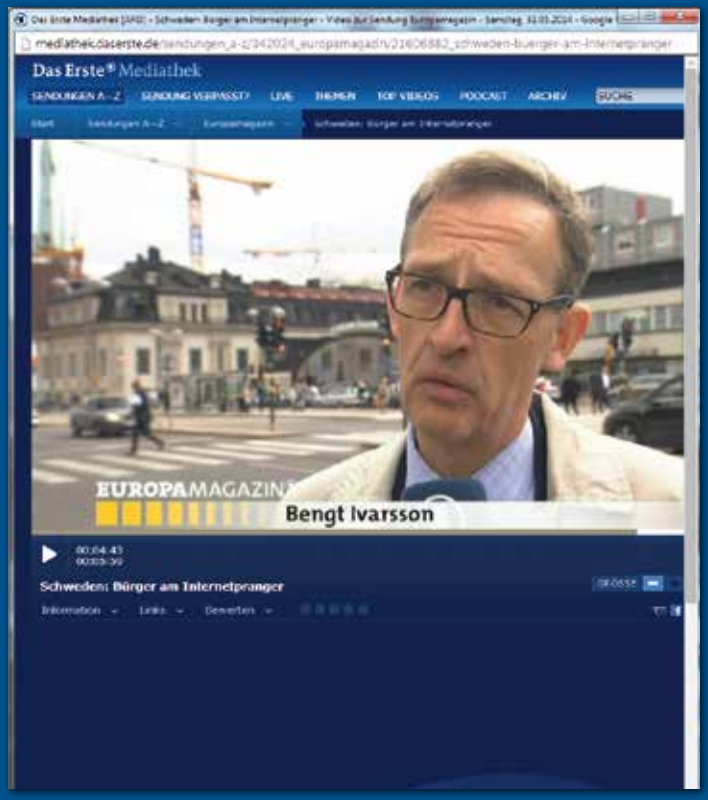
ADVOKATEN&MEDIA

DAGENS NYHETER.

Kokainmålet

I DN den 29 maj framför Jonas Falks advokater kritik mot polisens gripande av honom eftersom de bland annat antyder att polisen synkroniserade gripandet av Falk med en kvällstidning. Falks ena advokat, Tobias Enoksson, var med honom vid gripandet och säger till DN att han på polisradion hörde hur polisen kommenterade hans klient: ”Vi har spanat på honom”.

– Det är obehagligt som försvarare att ha promenerat med honom i flera timmar under dagen. Det betyder man har spanat på mig och min klient när vi är ute och går. Varför grep de honom inte på dagen, där det är lugnt? […] Hur kunde journalister stå redo med kameror vid tillfället? Det är riggat från början.

Advokatsamfundets ordförande Bengt Ivarsson intervjuades i ett reportage om internetsajten Lexbase i den tyska TV-kanalen ARD. Ivarsson beskrev bland annat Lexbase som en skampåle för att hänga ut människor på internet.

TWITTRAT

BLOGGAT

Under rubriken ”Schlyter på cykeltur i vårkvällen” skrev Anne Ramberg på sin blogg om den så kallade ICDS-modellen för tvistlösning. I sitt blogginlägg beskrev hon hur ICDS är ett sätt att lösa tvister, inte att skapa dem.

Vilka blir årets stora valfrågor i Rättssverige?

ISRAEL KOLMODINS PSALM ”Den blomstertid nu kommer” har i dagarna klingat ut i skolorna riket runt och skolgårdarna har tömts på spring och lek. Barnen har gått på sommarlov. Likaså har Advokatsamfundets fullmäktigemöte avslutats och stora delar av Juristsverige har också gått på lov. Men några som inte lär få många lediga dagar denna sommar är alla de som är engagerade inom politiken. För knappt har de just pustat ut efter valet till EU-parlamentet förrän det är dags att istället kliva in i slutspurten till riksdagsvalet. Kampen om regeringsmakten och om ministerposterna hårdnar för varje dag som valdagen närmar sig.

I DETTA NUMMER av tidskriften Advokaten analyserar vi årets trender, skiljelinjer och vilka de stora frågorna är i Rättssverige. De frågor som främst diskuteras är hur man ska öka polisens effektivitet och införa strängare straff för vålds- och sexualbrott. Det är viktiga frågor, men det finns fler, till exempel hoten mot rättssäkerheten och den personliga integriteten, och nämndemännens vara eller icke vara i överrätterna.

Tom Knutson
Chefredaktör

TIDSKRIFTEN ADVOKATEN ges ut av Sveriges advokatsamfund **Postadress:** Box 27321, 102 54 Stockholm **Besöksadress:** Laboratoriegatan 4, Stockholm **Tel:** 08-459 03 00 (vxl) **Fax:** 08-662 30 19 **E-post:** advokaten@advokatsamfundet.se **Ansvarig utgivare:** Anne Ramberg, anne.ramberg@advokatsamfundet.se **Hemsida:** www.advokatsamfundet.se

Tom Knutson (TK), chefredaktör, journalist
08-459 03 25
tom.knutson@advokatsamfundet.se

Magnus Andersson (MA), journalist
08-459 03 03
magnus.andersson@advokatsamfundet.se

Mats Cato (MC), journalist
08-459 03 07
mats.cato@advokatsamfundet.se

REDAKTIONSRÅD
Anne Ramberg, Tom Knutson, André Andersson, Emma Seth, Jonas Tamm, Magnus Andersson, Mats Cato.
ANNONSER
Patrik Asp, Fronthill Media AB, 08-459 24 20, 0709-519 890, patrik@fronthillmedia.se
FORMGIVNING
Tidningsmakarna AB
KORREKTUR
Klara Ord Stockholm HB
TRYCK
Lenanders grafiska
ADRESSÄNDRING
Advokatsamfundets ledamöter och biträdande jurister: registrator@advokatsamfundet.se
Prenumeranter: 08-459 03 10 alternativt prenumeration@advokatsamfundet.se
MANUS
Manusstopp nästa nummer: 5 augusti 2014.
Sänds till Tom Knutson (e-post eller postadress denna sida).
Åsikter och förslag som framförs i artiklar står helt för författarnas eller de intervjuades räkning och behöver inte delas av Sveriges advokatsamfund. Redaktionen förbehåller sig rätten att stryka i längre inlägg. För ej beställda artiklar och bilder tar redaktionen inget ansvar.
ADVOKATENs texter lagras elektroniskt.
Delar av tidskriften publiceras även på internet.
Den som sänder material till tidskriften anses medge elektronisk publicering/lagring.
PRENUMERATION
Helår, 9 nr, 530 kr inkl. moms.
Studerande 106 kr inkl. moms.
© Sveriges advokatsamfund 2014
SVERIGES TIDSKRIFTER
Tidskriften ADVOKATEN är med i Sveriges Tidskrifter. Den TS-kontrollerade upplagan är 8 500 ex. ISSN 0281-3505

POSTTIDNING B
BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING
Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen
med den nya adressen på baksidan (ej adressidan) till
Sveriges advokatsamfund, Box 27321, 102 54 Stockholm

ZETEO

Out of office?

Med Zeteo Sök anpassad för mobilen kommer du åt allt innehåll i vanliga Zeteo - var du än befinner dig.

nj.se/zeteosok

Norstedts Juridik
ett Wolters Kluwer-företag